

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C6 – WEL1**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 6 oktober 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de portaalwebsite www.armoede.be	4
Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting (2010)	5
Interpellatie van de heer Bart Van Malderen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het toezicht van Kind en Gezin op kinderopvanginitiatieven, naar aanleiding van een aantal recente incidenten	
Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de vraag van Kind en Gezin aan KAV om de samenwerking met een onthaalouder stop te zetten	8
Met redenen omklede motie	19
Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan kinderopvang voor kinderen met gedragsstoornissen	19
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de ernstige tekorten in de kinderopvang	22
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een preventief beleid inzake overgewicht bij zwangere vrouwen	24
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over seksueel misbruik bij personen met een handicap	25
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebrek aan middelen bij de geïntegreerde wijkcentra ter coördinatie van hun werking	28
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gevolgen van het subrogatierecht voor voorzieningen in de gehandicaptenzorg	30
Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preventie van gehoorschade ten gevolge van te luide muziek op publieke evenementen	36
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een betere ondersteuning van ongewenste en verborgen zwangerschappen	41
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de bevordering van borstvoeding in Vlaanderen	44

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het beleid ten aanzien van personen met een handicap 46

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het toekennen van een eenmalige subsidiëring voor een zorgcentrum voor ALS-patiënten 50

■

Voorzitter: de heer Tom Dehaene

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de portaalwebsite www.armoede.be

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik surf geregeld naar www.armoede.be. De website is echter niet meer operationeel. Er stond te lezen: “Door een gebrek aan financiële middelen en ondersteuning zijn wij niet meer in staat de portaalwebsite www.armoede.be verder te onderhouden en up to date te houden”. Ik verwijs verder naar de tekst op de site.

Wie met de thematiek begaan is, zoals opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede, de verenigingen waar armen het woord nemen en experts, getuigen dat de website een goede site was: gebruiksvriendelijk en interactief. Het was een digitaal verzamelpunt. Het was tevens een samenwerkingsverband tussen vijf initiatiefnemende organisaties en drie adviserende partners. De vijf organisaties zijn CERA, de Interuniversitaire Groep Onderzoek en Armoede, het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen, Vivre Ensemble en Welzijnszorg. De drie adviserende partners zijn het federale Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, de administratie van de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Met de site wil men alle betrokken actoren in de armoedebestrijding een plaats geven: de verenigingen, de armoedeprojecten, de experts – dat zijn wetenschappers en ervaringsdeskundigen – de overheidsactoren en de organisaties van het middenveld actief in armoedebestrijding.

De site benadert de armoedebestrijding gelukkig vanuit een structurele en multidimensionale visie. Ze kaart niet alleen de diverse thema's aan, zoals welzijn, gezondheid, energie, de digitale kloof, participatie, recht enzovoort. Ze bevat ook een databank met gegevens van verschillende verenigingen. Er wordt informatie gegeven over het beleid, over onderzoek en armoedeprojecten. Het is een interactieve site. Er komen getuigenissen van mensen in armoede aan bod. Er is een forum waar bezoekers terecht kunnen. Juist vanwege de verdiensten en de toegankelijkheid van de website zou het bijzonder jammer zijn als ze zou verdwijnen.

Ik heb enkele vragen voor u als coördinerend minister van Armoedebestrijding. Welke engagement heeft de administratie van de Vlaamse Gemeenschap ten aanzien van de website www.armoede.be? Waaruit bestaat de steun die de administratie van de Vlaamse Gemeenschap aan de website www.armoede.be verleent?

Zijn er afspraken gemaakt met de federale overheid omtrent het verlenen van steun aan deze website? Zo ja, waaruit bestaat deze afspraak? Zo nee, hebt u al een initiatief genomen om met uw federale collega tot afspraken te komen?

Aan welke oplossing denkt u om ervoor te zorgen dat deze informatie niet verloren gaat en de website operationeel en actueel blijft? Kan – wil – Vlaanderen het beheer van de site op zich nemen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik beloof u dat ik mijn uiterste best zal doen om hier steeds op tijd te zijn. Verder sta ik open voor al uw suggesties. Ik kijk uit naar een vruchtbare dialoog met het parlement.

De website www.armoede.be is ontstaan als privé-initiatief. De initiatiefnemers zagen deze website als een digitaal verzamelpunt van informatie over armoede en armoedebestrijding. In de opstartfase had een ambtenaar van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zitting in de stuurgroep van dit project. Op die manier kon de betrokken ambtenaar er mee

voor zorgen dat van bij de aanvang van dit initiatief zo veel mogelijk relevante partners werden betrokken. Sedert 2007 is de Vlaamse administratie niet meer betrokken bij de verdere ontwikkeling van deze website.

Op dit ogenblik is de Vlaamse Gemeenschap niet langer betrokken bij de website www.armoede.be. Mijn administratie meldt mij dat de initiatiefnemers de voorbije jaren ook geen steun hebben aangevraagd bij de Vlaamse overheid.

Zoals ik daarnet al zei, heb ik geen weet van een vraag om ondersteuning aan de Vlaamse overheid. Bijgevolg heb ik dit ook niet aangekaart bij mijn federale collega's en zijn er ook geen afspraken gemaakt met hen over het verlenen van steun aan deze website.

Ik wil benadrukken dat het bijeenbrengen van allerlei informatie over armoede en armoedebestrijding waardevol is. Toch wil ik me niet meteen engageren om als Vlaamse overheid het beheer van deze site, die tenslotte een privé-initiatief is, over te nemen. Ik wil erop wijzen dat we, ook vanuit efficiëntieoverwegingen, beter kunnen nagaan welke rol de bestaande websites – zoals de website van het Steunpunt Armoedebestrijding www.armoedebestrijding.be of de website www.vlaanderen.be/armoede van de Vlaamse overheid – in deze context kunnen opnemen.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Het lijkt me inderdaad interessant om een totaaloverzicht na te streven, en uit te zoeken hoe we de zaken kunnen stroomlijnen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting (2010)

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Mevrouw de minister, 2010 wordt het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Daarnaast zal België tijdens het tweede semester van 2010 het voorzitterschap van de Europese Unie opnemen.

Volgens het nationaal actieprogramma moet het Europees Jaar ook rekening houden met de door het Belgisch voorzitterschap voorgestelde prioriteiten. Onze drie prioriteiten zijn ten eerste dakloosheid en huisvesting, ten tweede het doorbreken van de vicieuze armoedecirkel van generatiearmoede en kinderarmoede, de aanpak die de multidimensionaliteit van armoede beklemtoont, en ten derde het minimuminkomen en de sociale bescherming

Deze prioriteiten bevatten heel wat thema's die – ook of exclusief – tot de Vlaamse bevoegdheden behoren. Vlaanderen bezit hierover al heel wat expertise. Het zou logisch zijn mocht Vlaanderen een inbreng hebben en participeren in de voorbereiding van het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting.

Volgens het nationaal actieprogramma dient het Europees jaar het prioriteitenkader evenwel te overstijgen. "Het Europees Jaar is een unieke gelegenheid om een heel ruim en gevarieerd publiek te sensibiliseren en te mobiliseren voor de problematiek van en de strijd tegen armoede, om zo weer een stap dichterbij de totale uitroeiing van armoede. Dergelijke ambitie kan enkel worden waargemaakt als de verkondigde boodschap klaar en duidelijk is, niet wanneer die divers en diffuus is." Dit is de reden waarom het begeleidingscomité 2010 van het nationaal uitvoerend orgaan voorstelt om de activiteiten te groeperen rond een

centrale as, een echte rode draad van het jaar 2010, onder het motto “De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen”. Dus van alle beleidsniveaus en ook van Vlaanderen.

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting is aangewezen als het nationale uitvoeringsorgaan dat alle voorbereidingen treft. Een nationale begeleidingscommissie waarvan de gewest- en gemeenschapsregeringen deel uitmaken, staat het nationale uitvoeringsorgaan bij. Zo selecteert het nationale uitvoeringsorgaan de acties waarvoor communautaire financiering wordt aangevraagd en werkt nauw samen met onder meer de regionale autoriteiten. Het lijkt vanzelfsprekend dat Vlaanderen zijn bijdrage levert, temeer omdat in het Vlaams regeerakkoord armoedebestrijding hoog op de agenda staat. Het is voor Vlaanderen een topprioriteit.

Het Europees Jaar 2010 wordt afgesloten met een eindverklaring van de staats- en regeringsleiders die voorbereid is door de ministers die belast zijn met de strijd tegen armoede. Ondertussen zijn we drie maand verwijderd van het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting.

Mevrouw de minister, hoe en welke bijdrage heeft Vlaanderen geleverd aan de opmaak van het nationale actieprogramma en de prioriteiten voor het Europees Jaar? Voor welke acties heeft het nationale uitvoeringsorgaan aan de Vlaamse Regering financiering aangevraagd? Wat is het gevraagde bedrag per actie? Kunt u de verdeelsleutel per actie geven van de diverse financieringsoverheden? Welke acties heeft de Vlaamse Regering op vraag van het nationale uitvoeringsorgaan mee gefinancierd? Zijn er acties waarvoor Vlaanderen geen bijdrage wil leveren? Zo ja, op basis van welke motieven?

Wie heeft namens Vlaanderen zitting in de begeleidingscommissie? Hoeveel keer komt die commissie samen? Wanneer is de volgende vergadering? Het is wellicht interessant dat wij die verslagen ook ontvangen. Wordt Vlaanderen betrokken bij de Belgische inbreng bij de opmaak van de eindverklaring van de staats- en regeringsleiders? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, hebt u hierover al een onderhoud gepland met uw federale collega? Acht u het mogelijk om sneller dan decretaal gepland het Vlaams actieplan armoedebestrijding in te dienen, zodat Vlaanderen nog meer kan wegen op de agenda van het Europees Jaar van de bestrijding van de armoede en sociale uitsluiting?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, ik deel de zorgen zoals die hier door mevrouw Franssen zijn geformuleerd.

Gelet op het feit dat een aantal van die bevoegdheden exclusief Vlaams zijn, zou ik iets verder durven te gaan dan mevrouw Franssen. Ik zou het appreciëren als u in deze commissie, die zich in de vorige twee legislaturen geregeld heeft beziggehouden met dit probleem, een volledige briefing geeft van de stand van zaken, vooral met de klemtoon op de aspecten waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Ik hoop overigens dat u die in handen blijft houden en dat de federale schoonmoeder zich die niet toe-eigent naar aanleiding van de organisatie van het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, om een en ander nadien opnieuw op de lange baan te schuiven.

Mevrouw de minister, ik hoop ook dat u ons vanaf nu heel geregeld op de hoogte zult houden. De vraag over het verslag over armoede is heel interessant. Ik hoop dat u hier positief op zult ingaan om vanuit Vlaanderen heel duidelijk te laten zien dat we veel aandacht geven aan een helaas toenemend probleem.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Ik sluit me ook volledig aan bij de vragen van mevrouw Franssen. Het federale niveau trekt wel de kar, maar Vlaanderen heeft heel wat bevoegdheden inzake armoede- en huisvestingsbeleid. België neemt nog steeds deel aan de gesprekken en is ook verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan.

Ik wil enkele gedetailleerde vragen stellen over het eventuele overleg met Wallonië in het kader van dit actieplan. Is dat overleg gepleegd? Als we de cijfers van het armoederisicopercentage bekijken, dan zien we nuanceverschillen tussen Vlaanderen en Wallonië. In Vlaanderen is dat 11 percent, in Wallonië 19 percent. Het gaat dus over verschillende problemen in verschillende gebieden, die waarschijnlijk ook een andere aanpak vergen.

Mevrouw de minister, hoe zult u dit plan verder uitvoeren en opvolgen? Zult u de Vlaamse accenten zeker opvolgen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: In het kader van het Europees Jaar tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting moet een nationaal uitvoeringsorgaan aangesteld worden. Dat orgaan moet het nationale actieprogramma en de prioriteiten voor het Europees Jaar vastleggen.

Op de bijeenkomst van de interministeriële conferentie Maatschappelijke Integratie van 15 december 2008 werd de begeleidingscommissie van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting aangeduid als dat nationaal uitvoeringsorgaan voor het Europees Jaar. Het steunpunt heeft de bespreking van de prioriteiten van het Europees Jaar voorbereid door een bevraging te organiseren van de betrokken stakeholders. Het gaat dan om de verschillende overheden – federale overheid, gewesten en gemeenschappen – maar ook de Verenigingen waar armen het woord nemen, de sociale partners, het nationaal intermutualistisch college en de afdeling OCMW's van de gewestelijke verenigingen van steden en gemeenten werden geraadpleegd.

Het resultaat van deze consultatieronde was een nota waarin de meest voorgestelde thema's werden beschreven. Op 18 december 2008 werden de mogelijke prioriteiten voor het Europees Jaar besproken in de schoot van de begeleidingscommissie van het steunpunt en onderschreven de vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid in deze commissie de vier thema's die prioritair naar voren werden geschoven: een minimuminkomen, de strijd tegen kinderarmoede, de strijd tegen thuisloosheid en de beleidsparticipatie van mensen in armoede.

Het is niet zo dat er per actie financiering wordt gevraagd aan de verschillende betrokken overheden. De Europese Commissie stelt voor België een bedrag van 307.329 euro ter beschikking voor het Europees Jaar. De federale overheid, de gewesten en gemeenschappen cofinancieren in totaal nog eens hetzelfde bedrag extra. De verdeelsleutel voor deze financiële inspanning is dezelfde als degene die wordt gebruikt voor de financiering van het Steunpunt armoedebestrijding zelf. Of concreet: 75 percent door de federale overheid, 14 percent door de Vlaamse overheid, 8,5 percent door het Waalse Gewest en 2,5 percent door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. De Vlaamse overheid draagt dus 43.026,06 euro bij.

Het totale budget voor het Europees Jaar bedraagt dus 614.658 euro. Twee derde van dit budget wordt besteed aan projecten. Hiervoor liep tot 30 september 2009 een projectoproep, georganiseerd door het Steunpunt Armoedebestrijding. Van de projecten wordt verwacht dat ze zich focussen op de vier prioriteiten van het Europees Jaar en dat ze zich bij voorkeur tot een gevarieerd publiek richten. Met één zesde van het budget, dus ongeveer 100.000 euro, wordt een communicatiecampagne opgezet die de kernboodschap van het Europees Jaar, namelijk "Armoedebestrijding is de zaak van iedereen", kracht moet bijzetten. Het resterende budget is bestemd voor personeelskosten, en met name de versterking van het Steunpunt Armoedebestrijding en de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, die het Europees Jaar respectievelijk inhoudelijk en financieel coördineren.

Zoals ik daarnet al heb aangehaald, is het niet zo dat er een Vlaamse bijdrage voor bepaalde specifieke acties wordt gevraagd.

Tijdens de vorige legislatuur zaten de raadgever armoedebeleid van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het afdelingshoofd van de afdeling Welzijn en Samenleving van het departement Welzijn en de coördinator van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen namens de Vlaamse overheid in de begeleidingscommissie. Ik zal binnenkort drie nieuwe vertegenwoordigers aanduiden.

Het nationaal uitvoeringsorgaan kwam samen op 1 april, 29 april, 24 juni en 16 september 2009. Een volgende bijeenkomst is gepland op 28 oktober 2009. Ik heb de verslagen van deze vergaderingen intussen bezorgd aan de secretaris van deze commissie.

Is Vlaanderen betrokken bij de Belgische inbreng bij de opmaak van de eindverklaring? Uiteraard is dat de bedoeling. Ik heb op 8 september een eerste onderhoud gehad met de heer Philippe Courard, staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding. Wij spraken hierbij af om nauw samen te werken en ervoor te zorgen dat onze inhoudelijke input daarin wordt geïntegreerd en voldoende aandacht krijgt. De staatssecretaris staat daar zeker voor open.

Los van de vraag of het in de praktijk mogelijk is om het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding sneller in te dienen, lijkt het mij vooral niet wenselijk om dat te doen. De termijn van twaalf maanden kwam er net op vraag van de Verenigingen waar armen het woord nemen. Deze relatief lange termijn is noodzakelijk om een goede participatie van alle belanghebbenden bij de opmaak van dit actieplan mogelijk te maken. Bovendien liggen de prioriteiten voor het Europees Jaar, zoals ik daarnet ook zei, al vast.

En ik ben in feite bijzonder tevreden dat de strijd tegen kinderarmoede een belangrijke prioriteit is voor het Europees Jaar en trouwens ook voor het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede helft van 2010. De strijd tegen kinderarmoede zal in elk geval ook een van de speerpunten zijn van het beleid dat wij zullen voeren. In onze coördinatieopdracht willen wij daaraan zeker prioriteit geven. Om daarover van gedachten te wisselen zullen we nog tijd hebben als we met het beleidsplan naar hier komen.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Mevrouw de minister, bedankt voor het uitgebreide antwoord en de initiatieven die intussen al genomen zijn. Ik hoop dat we in deze commissie het armoedebestrijdingsbeleid ten volle mee kunnen ondersteunen en samen tot heel wat oplossingen kunnen komen.

Minister Ingrid Lieten: Ik ben zeker vragende partij om daarover op een regelmatig periodiek overleg, ook los van de actualiteit, van gedachten te wisselen. Ik kijk jullie steun in elk geval tegemoet, want we moeten op verschillende fronten werken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Interpellatie van de heer Bart Van Malderen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het toezicht van Kind en Gezin op kinderopvanginitiatieven, naar aanleiding van een aantal recente incidenten

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de vraag van Kind en Gezin aan KAV om de samenwerking met een onthaalouder stop te zetten

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, september was een maand waarin Kind en Gezin niet uit de pers weg te houden was. In een paar weken tijd doken er minstens drie situaties op in onze kinderopvang. De organisatie reageerde telkens op een andere manier. Het is mijn stelling dat er door alle incidenten, hoewel ze

verschillend zijn, toch een rode draad loopt, namelijk dat die rode draad net ontbreekt in de reactie van Kind en Gezin.

Het eerste geval is vrij uitvoerig in de media geweest. Er werd vastgesteld dat er in de huiskamer van een onthaalmoeder in Hoboken portretten van Adolf Hitler hangen. Deze klacht werd gemeld aan Kind en Gezin, dat er echter voorlopig niets mee deed. Pas toen de VRT met een verborgen camera een reportage maakte, werd de erkenning van de onthaalmoeder onmiddellijk ingetrokken. Daarover is enkele weken geleden, op 14 september, in een commissie ad hoc al uitgebreid gesproken.

Onmiddellijk daarna kwam het geval van een crèche in Mechelen in het nieuws. Drie jaar geleden stierf tragisch genoeg een kleuter in die crèche. Het kind was blijkbaar gestikt. De ouders klaagden aan dat de kinderopvang na het fatale incident welgeteld één dag dicht bleef. Er zouden aanwijzingen zijn dat er nog gebreken waren in de organisatie. Toch werd er niet ingegrepen en zegt Kind en Gezin dat het proces wordt afgewacht, dat drie jaar later plaatsvindt.

Het derde geval, waarover mevrouw Vogels zal interpelleren, is dat van de echtgenote van de Antwerpse imam Nordine Taouil. Zij is een onthaalmoeder voor de KAV. In de marge van een heel ander debat dat onze samenleving beroert, doet de chef van de Staatsveiligheid een uitspraak over de echtgenoot van de onthaalmoeder. De dag na de uitspraak wordt de erkenning van mevrouw Taouil ingetrokken. Dat leidt tot heel wat commotie en persartikels.

Op 17 september 2009, drie dagen na de vraag om uitleg in de commissie ad hoc, kondigt Kind en Gezin aan om alle kinderopvanginitiatieven aan een controle te onderwerpen.

Mijnheer de minister, dat was de aanleiding voor mijn interpellatie, temeer omdat ik uw antwoord in de commissie van 14 september zeer goed gelezen hebt. U stelt daar en ik citeer het verslag: “De vraag is of zich naar aanleiding van het ons bekende incident” – dat was in Hoboken – “bijkomende maatregelen opdringen. Moeten bijkomende initiatieven worden genomen?” En u gaat verder om tot de conclusie te komen: “We zullen steeds meer moeten nagaan of inspecties plaatsvinden op plaatsen waar ze nodig zijn. Het agentschap moet aanwezig zijn waar dat noodzakelijk is en minder aanwezig zijn waar het niet nodig of aangewezen is. We moeten in de richting van een soort risicoanalyse evolueren.” Eerlijk gezegd, als dan drie dagen later een algemene controle wordt aangekondigd, roept dat toch vragen op.

Mijnheer de minister, hoe reageert u op de drie verschillende situaties? In hoeverre handelde Kind en Gezin consequent in deze drie situaties?

Houdt de aankondiging van 17 september van een algemene controle een impliciete schuld-bekentenis in over de manier waarop het toezicht in het verleden werd georganiseerd? Bent u persoonlijk tussengekomen om Kind en Gezin aan te zetten tot deze stap? Welke criteria zullen bij deze doorlichting worden gehanteerd?

Een ander element is de werking van de inspectie zelf op het moment dat zij een inspectie uitvoert. Een onthaalouder klaagt in De Morgen van 25 september de willekeur aan en vergelijkt de inspecties met een politieonderzoek. Ik treed dat niet bij, maar het maakt wel deel uit van het dossier. Men zegt dat de inspecteurs niet opgeleid zouden zijn voor hun job. Men zegt dat het doorgaans sociaal assistenten zijn die én de architectuur moeten beoordelen én pedagogoog moeten zijn én veiligheidsinspecteur.

De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat het agentschap Inspectie daarop kon reageren met een tevredenheidsmeting die zeer goed uitviel. De vraag rijst of dit anekdotisch dan wel reëel is, maar aangezien dit tot een maatschappelijk debat leidt, noopt het ons ertoe antwoorden te formuleren.

Ik heb in het verleden in deze commissie al de kans gehad om te wijzen op moeilijkheden die samengaan met de inspecties. Die hebben tot doel de kwaliteit van onze kinderopvang te garanderen, maar op het terrein heeft men effectief schrik van de lintmeter van Kind en

Gezin. Als men twee meter tuin te kort komt, raakt men de erkenning voor een aantal kinderen kwijt. Het is heel moeilijk om dat op het terrein te verkopen op het moment dat drie andere klachten, waarvan er minstens twee zeer schrijnend zijn, op een andere manier worden behandeld.

Daarom ook verwijst ik naar uw voorganger, minister Vanackere, die eerder al meer transparantie in het toezicht door de inspectie aankondigde. Men had het in dat debat ook over het tegensprekelijk maken van de procedure en eenvoudiger en meer transparante regels. Welke maatregelen zijn er genomen sinds die aankondiging door uw voorganger? Wat hebt u gepland? Bent u van mening dat bijkomende maatregelen nodig zijn?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Kinderopvang, mijnheer de minister, is een ingewikkeld kluwen van werkingsvormen. In de interpellatie wordt verwezen naar drie verschillende incidenten. Ze hebben plaatsgevonden in drie verschillende werkingsvormen: een crèche, een zelfstandige onthaalouder en een onthaalouder die werkt onder toezicht.

Kind en Gezin is in de loop van de maand september inderdaad een beetje de pedalen kwijtgeraakt. De organisatie worstelt met het kader waarin ze moet werken en met de kritiek op de organisatoren van kinderopvang.

Er was het geval van mevrouw Taouil, echtgenote van Nordine Taouil, de Antwerpse imam die naar aanleiding van het hele hoofddoekendebat nogal onder vuur stond. Ik wil in zijn voordeel toch zeggen dat hij al vaak is opgetreden als bemiddelaar in conflicten.

Toen de Staatsveiligheid bekendmaakte dat de heer Taouil tot de salafistisch-wahabitische stekking binnen de islam behoorde, vond Kind en Gezin het blijkbaar nodig om de begeleidende dienst te vragen om de vergunning van de echtgenote in te trekken. Eigenlijk stelt Kind en Gezin vragen bij de kwaliteit van de begeleiding door de dienst voor onthaalouders KAV. Die heeft jarenlang positieve beoordelingen geschreven over mevrouw Taouil. Op geen enkel moment werd melding gemaakt of zijn signalen ontvangen over mogelijke gevaren voor de kinderen door de politieke of religieuze overtuiging, niet van mevrouw Taouil maar van haar echtgenoot. Dit is vrij uniek.

Ik ben mij bewust van het moeilijke kader waarin Kind en Gezin moet werken. Er is al jaren een decreet over kinderopvang aangekondigd. Dat zou de kwaliteitscontouren van de kinderopvang in Vlaanderen bepalen. Vandaag let de inspectie van Kind en Gezin nog altijd heel fel op hygiëne en veiligheid. Blijkbaar beschikt ze over onvoldoende tools om de pedagogische kwaliteiten en de relatie tussen die pedagogische kwaliteiten en religieuze overtuiging te meten. Dat is blijkbaar nog altijd moeilijk. De paniek die we de voorbije maand zagen, is absoluut niet goed voor Kind en Gezin en evenmin voor de kinderopvang in het algemeen.

Mijnheer de minister, was u op de hoogte van de beslissing van Kind en Gezin om de samenwerking met mevrouw Taouil stop te zetten? Zo ja, onderschrijft u de vraag van Kind en Gezin aan KAV om de samenwerking met de onthaalouder, mevrouw Taouil stop te zetten?

Hoe vaak heeft Kind en Gezin de voorbije tien jaar zulke maatregelen genomen? Hoe vaak heeft het de dienst voor onthaalouders overruled en rechtstreeks ingegrepen om de vergunning in te trekken? Waarom hebt u geen stappen ondernomen tegen Kind en Gezin? Het ging toch om een vrij abrupte beslissing.

Aangezien het decreet kinderopvang niet binnen korte termijn beschikbaar zal zijn en nieuwe incidenten niet uit te sluiten vallen, kunt u zich engageren om, in afwachting van een decreet, duidelijke richtlijnen te geven aan de administratie met betrekking tot de inspectie van de pedagogische aspecten van de kinderopvang in relatie tot een religieuze en politieke overtuiging?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghth heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Collega's, ik was verbaasd toen ik deze twee interpellaties op de agenda zag staan. We hadden op 14 september een commissie ad hoc waarop de minister zeer uitvoerig heeft geantwoord en toegelicht hoe hij de zaken wou aanpakken. Het stoort me niet om de discussie nogmaals te voeren.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh, u hebt volkomen gelijk. Dat is ook de reden waarom ik het Bureau geadviseerd heb om de interpellaties onontvankelijk te verklaren. Het Bureau heeft mij overruled. (*Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen*)

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voor mij is het belangrijk om nog even aan te kaarten wat ik in de commissie ad hoc al heb gesteld. We hebben – zoals de heer Van Malderen al zei – ook in de vorige legislatuur deze problematiek herhaaldelijk aangekaart via vragen om uitleg en schriftelijke vragen. We hebben er meerdere keren op gewezen dat Kind en Gezin de opvanginitiatieven dikwijls overstelpt met aanbevelingen. Die hadden geen juridische waarde, zo bleek uit het antwoord van toenmalig minister Vanackere. Ze worden soms wel opgenomen in de inspectieverslagen en spelen dan mee bij de toekenning van een erkenning.

Dat vonden we schrijnend omdat we op 1 september te horen kregen dat er soms zware inbreuken worden gepleegd op het pedagogische kader van de opvanginitiatieven. Voor ons zijn alle extremen, ook religieuze, die door onze maatschappij om evidente redenen niet worden aanvaard en getolereerd, onaanvaardbaar in de ruimtes waar de kinderen komen. We zouden graag hebben dat de inspectie daar meer aandacht aan besteedt dan aan 'de lintmeter van Kind en Gezin' zoals de heer Van Malderen het zo mooi noemt. Ik vind dat we daar werk van moeten maken.

Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat u de wetgeving zou aanpassen. U zou tevens in het aangekondigde decreet over kinderopvang een erkenningsvoorwaarde opnemen. Wij pleiten ervoor dat u zou kiezen voor een formulering die zich niet vastpint op een of andere situatie. Wij zijn van oordeel dat een maatschappijvisie zich niet laat vatten in regeltjes. We hebben in het verleden te gemakkelijk wetgeving gemaakt voor specifieke gevallen, zonder aan de gevolgen te denken. Daardoor krijgen we soms het verwijt dat we aan de essentie voorbijgaan. Wij pleiten voor een formulering waarin situaties die het pedagogische klimaat in zijn essentie aantasten, dienen als basis voor de intrekking van de erkenning.

Mijnheer de minister, op 14 september deelde u mee dat er onderhandelingen aan de gang waren tussen Kind en Gezin en het agentschap. Hoe staat het daarmee? Is daar iets nieuws uit de bus gekomen?

Ik vermeld graag nog dat ik niet gelukkig was met het optreden van Kind en Gezin in de twee uitzendingen van TerZake half september. Die legden voor mij bloot dat er nog heel wat werk is aan de attitude en de reflex die we toch mogen verwachten van een instelling als Kind en Gezin en van de hoogste ambtenaren van dit agentschap.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Het is goed dat deze interpellaties in deze commissie aan bod komen, ook al is er een commissie ad hoc geweest. Dit probleem is zeer belangrijk en het hoort thuis in deze commissie. Wat in de interpellaties werd geformuleerd, is ruimer dan wat in de commissie ad hoc aan bod kwam.

We hebben drie verschillende vormen van kinderopvang. We hanteren drie maten en drie gewichten. Er zijn zelfstandigen, onthaalouders en diensten voor opvanggezinnen. Ze zijn alle drie verschillend geregeld. We moeten nadenken over een manier om dat allemaal op eenzelfde lijn te brengen. In het eerste geval is het attest van toezicht ingetrokken. In het tweede geval heeft men aan de dienst voor onthaalmoeders gevraagd om de samenwerking stop te zetten. Zij kunnen nog voortwerken als zelfstandige onthaalmoeder. De enige slachtoffers zijn hier de ouders. De uitgaven zijn immers niet meer fiscaal aftrekbaar.

In het regeerakkoord wordt ernaar verwezen, we moeten echt naar eenzelfde noemer gaan voor de kwaliteitseisen. Er mag naargelang de vorm geen onderscheid bestaan. Mijnheer de minister, wat denkt u hierover?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: We hebben dat ene geval inderdaad al zeer uitvoerig besproken. Ik denk dat het zinvol is om de drie incidenten naast elkaar te plaatsen. Kind en Gezin heeft op drie verschillende manieren gereageerd. Ik roep op om eenduidige regels op te stellen voor de beoordeling van de kinderopvang. In de commissie ad hoc hebt u gezegd, mijnheer de minister, dat daar in het kader van het decreet over kinderopvang aan gewerkt wordt. We hebben op korte tijd geleerd dat we daar niet te lang mee moeten wachten. De incidenten stapelen zich op, en de media spitten dat uit. Mijnheer de minister, gaat u inzake de beoordeling van kinderopvang tussentijdse maatregelen treffen in afwachting van het decreet?

Ik heb al gezegd dat de communicatie van Kind en Gezin steeds verschilt. Ik vind het merkwaardig dat er zo laat wordt gereageerd, zelfs pas na een tussenkomst van u als minister. In een ander geval is men naar mijn gevoel te snel geweest. Welke stappen worden er ondernomen inzake het communicatiebeleid binnen Kind en Gezin?

Het gaat om spijtige voorvallen. We moeten de sector niet zwart maken, maar we moeten wel leren uit deze incidenten en zelfs op korte termijn.

Ik wil mijn suggestie nog eens herhalen. We moeten ons niet enkel toespitsen op de inspectie. We moeten ook naar de ouders kijken. Zij brengen hun kinderen dagdagelijks naar de onthaalouders. Ze zien de onthaalouders dagdagelijks en volgen ze op. Ik zou willen aandringen op een soort evaluatiesysteem van de onthaalouders door de ouders. U zei dat dat zeer moeilijk zou zijn, mijnheer de minister, omdat we met grote aantallen werken. Er zijn veel crèches en onthaalouders. Ik denk dat het de moeite waard is om over na te denken.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, mijn opmerkingen passen in de algemene discussie. Ik heb het al gehad over de discrepantie tussen de ouders aangesloten bij een dienst en de zelfstandige onthaalouders. De zelfstandige onthaalouders zijn niet verplicht om een soort startopleiding of permanente vorming te volgen, in tegenstelling tot de anderen. Dat vind ik vreemd.

Misschien is het goed om eens na te gaan hoe wij de zelfstandige ondernemers – en ik zeg bewust ondernemers, ik bedoel het heel ruim, er zijn ook veel zelfstandige minicrèches – allemaal kunnen aanmoedigen om een soort opleiding te volgen, net zoals de onthaalouders die aangesloten zijn bij een dienst. Dat zou de kwaliteit op lange termijn zeker ten goede komen, en zeker startende ondernemers zouden er baat bij vinden. Blijkbaar zijn er nu geen vereisten inzake opleiding. Dat vind ik nochtans belangrijk in die sector. Een van de knelpunten, zo heb ik begrepen, is dat de opleiding voor de aangesloten onthaalouders gratis zou zijn en voor de zelfstandige betalend. Ik begrijp dat verschil niet. Misschien kunt u er eens over nadenken hoe we de zelfstandige ondernemers in de kinderopvang kunnen stimuleren om een opleiding te volgen en hoe we die opleiding gratis kunnen maken. Een kind heeft niets te winnen bij de verschillen. Wij moeten de kwaliteit bewaken.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Ik sluit me aan bij mijn collega's, ik ga niet alles herhalen. We hebben inderdaad drie verschillende probleemsituaties gehad de afgelopen weken. We kunnen daar niet onmiddellijk één uitspraak over doen. De essentie is voor mij dat we steeds weer terecht komen bij Kind en Gezin en de manier van inspectie uitoefenen. Ik heb het al op 14 september gezegd: als het nieuwe decreet eraan komt, maak alstublieft die normen en regels voor de te controleren onthaalouders niet nog strenger. Het is hier al gezegd: soms is

het op het absurde af. Het pedagogische belang ontbreekt wel eens. Ik geef een paar voorbeelden uit de praktijk.

Er wordt bijvoorbeeld gediscussieerd over de vraag of de boterhammen in de ijskast moeten of niet, terwijl ze op school de hele dag buiten de ijskast gelegen hebben. De vraag wordt gesteld of het touwtje van de zonnewering levensbedreigend is of niet. Als er op het speelterrein boompjes staan waar kinderen misschien wel eens onder spelen of in klimmen, rijst er een enorm probleem voor de verdere erkenning als er geen zachte ondergrond ligt. Als ze eruit vallen zouden ze zich wel eens pijn kunnen doen. Dat is toch absurd?

Er zijn problemen met de inspectie en met de manier waarop Kind en Gezin daarmee omgaat, maar maak het de opvang toch niet onmogelijk om te werken.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Laten we vooral niet vergeten dat Kind en Gezin en de vele initiatieven die actief zijn in de kinderopvang in meerderheid goed werk leveren. Dat blijkt uit de tevredenheidsquêtes, ook door de inspectie. Er zijn natuurlijk altijd anekdotes die we niet mogen negeren en waaruit we lessen moeten trekken, maar laten we vooral het totaalbeeld niet vergeten. Er is een heel grote tevredenheid over Kind en Gezin en de initiatieven in de kinderopvang, en daar gaat het toch om.

We weten allemaal dat er een nood is aan een nieuw kaderdecreet, alleen al door de evolutie van de voorbije jaren. Het decreet is daar vandaag niet meer aan aangepast. Mijnheer de minister, moeten we niet de nodige ruimte maken voor de inspectie om samen met de initiatiefnemers te zoeken naar eventuele verbeteringen, en ons niet tevreden stellen met enkel een rapport? Sommige inspecteurs doen dat vandaag al, maar misschien moeten we dat veralgemenen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Sommige vragen zijn heel pertinent. Het is zeker een onderwerp dat in deze commissie aandacht verdient en waarover we overleg moeten hebben. Ik wil beginnen met enkele inleidende beschouwingen.

De uitbreidingspolitiek van de voorbije jaren heeft ervoor gezorgd dat er nu ongeveer 10.200 plaatsen in Vlaanderen bestaan waar één of meerdere kinderen worden opgevangen. Dat betekent dat, als we naar een methode zoeken voor een consistente controle en een handhavingsbeleid, we vanuit die realiteit moeten vertrekken. Een systeem waarvan we verwachten dat een centrale inspectie van dertig of veertig inspecteurs kan instaan voor een rechtstreekse controle op zoveel plaatsen, is geen werkbaar model.

Het betekent dat zo'n concept veronderstelt dat er wordt geresponsabiliseerd op tussenliggende niveaus. Het is belangrijk om dat in het achterhoofd te houden. Velen hebben terecht verwezen naar het feit dat het om drie situaties gaat, met verschillende feitelijke gegevens en in verschillende werksituaties. Als we een nieuw decreet ontwerpen, moeten we zoeken naar een inspectie die een kwaliteitstoets kan doorstaan.

Hoe we ook zullen werken, we moeten er altijd van uitgaan dat we de intermediaire sectoren en verantwoordelijken zullen moeten uitrusten om die verantwoordelijkheid op te nemen. Er werd verwezen naar het vragen naar de mening van de ouders. Welnu, ik stel me voor dat heel wat diensten dat doen. Misschien moeten we de tussenliggende structuren ertoe aanzetten om systematische bevragingen te doen. We kunnen dat niet doen op Vlaams niveau: 80.000 plaatsen is materieel niet realistisch.

Ik ben het eens met mevrouw Vogels dat het over heel delicate situaties en beoordelingen gaat. Mevrouw Vogels, u pleit voor een soort libellering in termen van een pedagogische toets. Het is geen zwart-witverhaal, dit zit in een grijze zone. Het is niet de ambitie of pretentie van de Vlaamse overheid om een bepaald opvoedingsmodel naar voren te schuiven dat exclusief is. Het is heel delicaat om de grens te bepalen. Ik begrijp dat er vragen kunnen

komen over de opportuniteit van bepaalde zaken in bepaalde situaties. We zijn ons bewust van het feit dat we zoiets nooit kunnen vatten in een checklist. De kritiek is nu dat we ons te veel focussen op een aantal meters. We moeten nadenken over hoe we dat gaan definiëren en controleren. We moeten daar geen paternalisme in creëren, dat is niet de bedoeling. De integriteit en het perspectief van het kind staan centraal.

Dit soort zaken ontsnapt ook niet aan de steeds voortschrijdende juridisering van de samenleving. Vergunning, beroep, motivatie van de beslissing, bestuurshandeling enzovoort. Soms is het niet eenvoudig om een kwalitatieve beoordeling te geven. Het zal ook een juridische toets moeten doorstaan. Als daarover betwistingen komen, kan dat aanleiding geven tot debat. Dat moeten we goed beseffen.

De media spelen hier ook een rol in. Ik ben niet zo flauw om te zeggen dat dit de schuld van de media is. Ik vraag wel begrip voor situaties waarbij verborgen camerabeelden worden gebruikt, waaraan men een beoordeling moet geven die in een juridische context moet passen. Het is niet alleen iets juridisch, er zit ook een communicatief luik aan vast en een perceptie. Als een zaak belangrijk is en aandacht krijgt, dan komen er ook andere verhalen naar boven. De aandacht in de media creëert ook een maatschappelijk effect.

Soms wordt een agentschap ook geconfronteerd met het geheim van het onderzoek. Het is gemakkelijk om een statement te doen over een situatie, hoe dramatisch ook, maar soms stuit een agentschap op de grenzen van de rechtstaat.

Ik wil nu ingaan op de drie casussen. In de commissievergadering van 14 september heb ik de feiten van de eerste casus bekendgemaakt. Het ging om een probleem van de aard van de dienstverlening, waardoor we de controle en controlemogelijkheden goed moeten inschatten, ook van zelfstandige ouders, crèches, diensten enzovoort. Ik heb toen ook gezegd dat ik aan het agentschap Inspectie van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en het agentschap Kind en Gezin, heb gevraagd om het lopende overleg over de inspecties te versnellen en na te gaan wat er met de knipperlichten moest gebeuren. Het feit dat Kind en Gezin daar later een mededeling over heeft gedaan, heeft niets te maken met de casus die ondertussen in de media was gekomen, maar was het gevolg van mijn aangekondigde vragen in de commissie. Daar heeft men dan prompt op gereageerd.

Ik heb ook een nieuw decreet aangekondigd. We moeten aan de veelheid van situaties en statuten een bepaald kader geven. We moeten er geen eenheidsworst van maken. Dat kader moet sociaalrechtelijk en fiscaal consistent zijn. In de toekomst moeten we appels met appels kunnen vergelijken, en peren met peren. Plaatsen die collectieve kinderopvang organiseren, zullen we in dezelfde vergunningenstelsels moeten onderbrengen. Er zullen afwegingen moeten gebeuren die we in de komende maanden ongetwijfeld zullen bespreken.

In de casus van de onthaalouder met nazisympathieën heb ik op vraag van de media geantwoord dat er een grens overschreden is, met inachtneming van de bescheidenheid dat we ons niet moeten uitspreken over alle pedagogische modellen. Ik heb gevraagd dat er met Kind en Gezin en met de inspectie zou worden overlegd. Men heeft daarin dan een beslissing genomen.

De onthaalouder die de vrouw is van de imam is een ander verhaal. Op 15 september heeft de dienst voor onthaalouders Kind en Gezin geïnformeerd dat de vrouw van de imam onthaalouder was bij die dienst. Dat is gebeurd nadat op maandagavond 14 september het hoofd van de Staatsveiligheid op tv een verklaring had afgelegd over de imam. Dat is toch geen gebruikelijke situatie. Na de mededeling van de dienst onthaalouders aan Kind en Gezin, heeft Kind en Gezin contact genomen met de Staatsveiligheid en bevestiging gekregen dat Nordine Taouil wordt beschouwd als een extremistische moslim van een salafistische-wahabitische strekking, en dat het salafisme een reactionaire anti-democratische stroming is. Dat is publiek gezegd.

Kind en Gezin heeft geoordeeld dat het extremistische gedachtegoed dat hij propageert, moeilijk verenigbaar was met de opvangactiviteiten van de onthaalouder. Kind en Gezin heeft vervolgens aan de dienst gevraagd om de samenwerking met de onthaalouder stop te zetten. In de inschatting van Kind en Gezin waren er onvoldoende garanties voor de integriteit van de kinderen in een dergelijke situatie.

De vraag van Kind en Gezin was – en dat is niet onbelangrijk – mee gebaseerd op het initiatief zelf van de onthaalouder, die onmiddellijk na de verklaring van de Staatsveiligheid had besloten haar activiteit als onthaalouder voor een zekere tijd op te schorten. Het is in die cascade dat Kind en Gezin de vraag aan de dienst heeft gesteld.

Kind en Gezin heeft mij geïnformeerd over de vraag die ze zou stellen aan de dienst van de onthaalouder. Het is duidelijk dat de verantwoordelijkheid voor het aansluiten en eventueel stopzetten van een samenwerking bij de dienst ligt, maar ik sta achter het feit dat Kind en Gezin haar verantwoordelijkheid heeft genomen in deze zaak. Toen men mij daarover informeerde, ben ik akkoord gegaan met dat initiatief. Dat is gebeurd op basis van ernstige en zwaarwichtige informatie zoals op dat moment gegeven door de Staatsveiligheid. Als die informatie wordt gegeven, en mede vanuit het feit dat die informatie publiek wordt gemaakt, wat veeleer uitzonderlijk is, dan kun je niet doen alsof die informatie er niet is.

Er is geen registratie over het aantal keren waarin op grond van samenspraak met diensten voor onthaalgezinnen de samenwerking met een onthaalouder wordt stopgezet. De gevallen waarin dit gebeurt gaan niet altijd over een stopzetting, maar ook over het weigeren van een samenwerking. Het gaat daarbij om feiten uit het dossier zoals een uittreksel uit het strafregister van de onthaalouder of van gezinsleden. Het kan gaan om feiten die geleid hebben tot gevaarsituaties, ongevallen, overlijden, grensoverschrijdend gedrag, ernstig onpedagogisch gedrag en zeer onveilige situaties. Dat zijn zaken die worden ingeroepen om een samenwerking te weigeren of stop te zetten, en die niet noodzakelijk terug te brengen zijn tot de figuur van de onthaalouder zelf. Alleen naar de onthaalouder kijken is iets te gemakkelijk.

Het dossier van de minicrèche De Zeven Dweren in Mechelen is op zijn beurt een totaal andere situatie. In 2006 stierf daar een baby, volgens de informatie toen, aan wiegendood. De pers meldde op 16 september 2009 dat het overlijden van de baby in verdachte omstandigheden is gebeurd. Dat is uiterst delicaat en pijnlijk. Kind en Gezin heeft onmiddellijk na het overlijden acties ondernomen op basis van de toen beschikbare informatie. Uit de autopsie en uit de contacten met het parket na de feiten, bleek dat er geen sprake was van kwaad opzet. Via de moeder van de baby vernam Kind en Gezin later, in 2006, dat er een gerechtelijk onderzoek naar de dood van het kind gestart was.

Kind en Gezin heeft toen onmiddellijk informatie opgevraagd bij het parket en gevraagd of er aanleiding was om te denken dat er een probleemsituatie was of een risico voor andere kinderen die daar werden opgevangen. Het parket stelde dat er geen indicaties waren van kwaad opzet of van elementen die de veiligheid van de kinderen in gevaar zouden brengen. Onlangs is deze zaak voorgekomen. We zullen zien hoe het zijn beslag zal krijgen. Dat zijn de situaties en de reacties die ik er zelf over heb gemaakt, met de nodige schroom die ik daarbij voel omdat ik me goed realiseer dat dit een discussie is die niet altijd zo zwart-wit is.

Op 14 september heb ik gevraagd om het overleg te versnellen en aandacht te hebben voor proactiviteit. Daaruit is inderdaad een actieplan voortgevloeid. Dat is nu in uitvoering.

Wat zullen de elementen van dit actieplan zijn? We gaan aanpassingen doen aan de regelgeving op de korte termijn. In samenspraak met het Centrum voor Racismebestrijding en Gelijke Kansen zullen we nagaan op welke manier de regelgeving een bijkomende grond kan bieden voor evaluatie en beslissingen rond feiten, vaststellingen, inrichting en dies meer, waar gegronde twijfel is of de integriteit van kinderen en een voldoende pedagogisch verantwoorde omgeving gegarandeerd kunnen worden. Onlangs was ik op het raadgevend comité waar men met de partners die teksten heeft bestudeerd.

Er komt ook meer aandacht voor de screening van onthaalouders. Vanuit de vaststelling dat niet elke dienst voor onthaalouders een screeningsinstrument voor nieuwe onthaalouders had, heeft Kind en Gezin, samen met de sector, een modelinstrument uitgewerkt. De diensten kunnen dit overnemen of zich baseren op de eigen goede praktijken voor de selectie van kandidaat-onthaalouders of voor de permanente evaluatie van bestaande onthaalouders. Momenteel maakt Kind en Gezin ook nog een checklist op om risicovolle situaties te detecteren.

Kind en Gezin onderwerpt momenteel, samen met de inspectie, alle potentiële risicosituaties in de erkende en geattesteerde kinderopvang aan een bijkomende grondige doorlichting en evaluatie. Situaties waarbij men vragen heeft, zal men bijkomend evalueren voor mogelijke opvolging en actie. Die vragen kunnen een veelheid van knipperlichtjes zijn, zoals: er is ooit een klacht geweest of er zijn aanbevelingen geformuleerd bij een inspectieverslag. We gaan kijken of er nog stappen moeten worden gezet om de bestaande risico's beter in kaart te brengen en of er nog acties moeten komen om bestaande risico's beter te vermijden. Het resultaat van dit alles zal leiden tot een nieuwe planning van de inspecties. Eigenlijk moet die screening leiden tot een risico-evaluatiekader waarmee in de toekomst dergelijke situaties kunnen worden opgevolgd.

De volgende actie die wordt ondernomen: we gaan in Kind en Gezin een centrale monitoring organiseren van die dossiers waarbij uit de behandeling blijkt dat er bepaalde risico's verbonden kunnen zijn aan de erkenning of aan de toekenning van het attest van toezicht. Op deze manier centraliseert men informatie die in verschillende informatie- en beslissingskanalen zit. Op dit moment gebeurt de dossierafhandeling van zelfstandige opvangvoorzieningen nog volledig op het provinciale niveau. Dat komt niet tot het centrale niveau. We gaan dat proberen centraal te monitoren om de expertise beter te kunnen bundelen en de verkregen informatie te kunnen evalueren.

Er wordt meer afgestemd tussen Kind en Gezin en het agentschap welke inspecties prioriteit moeten krijgen en waar de inspectiemiddelen moeten worden ingezet. We hebben het daar de vorige keer ook over gehad. In feite moet het agentschap Inspectie heel verschillende types inspectiebezoeken uitvoeren: omdat de erkenning verstreken is, omdat er een erkenning gevraagd is of omdat er klachten zijn.

Het is de bedoeling om de opdrachten van Kind en Gezin in een schema te gieten. Ik heb ook gezegd dat er volgens Kind en Gezin meer klachten zijn dan vroeger. U hebt me geciteerd. Ik heb gezegd dat men een beetje zou afstappen van het idee dat men omwille van de standaardprocedure op inspectie gaat. We moeten kijken of men dat niet meer moet richten op situaties waarbij er een 'aanleiding' is. Men moet heel voorzichtig zijn met het woord aanleiding. We moeten niet culpabiliseren voor men de vaststellingen heeft kunnen maken.

Er wordt een nieuwe beleidslijn uitgetekend om dat op een betere manier te doen. Moet men dan bijvoorbeeld een aantal erkenningen voor onbepaalde duur afleveren? Daardoor zou men de inspecties kunnen concentreren op de situaties waar het nodig is. Moeten we definiëren welke situaties aanleiding moeten geven tot een prioritaire inspectie? Dat betekent ook dat men daarop vanuit het agentschap een personeelsplanning moet inzetten.

De hergroepering van de inspectiediensten en de uitbouw van het agentschap is nog niet zo lang bezig. Het zoeken naar een gemeenschappelijke bedrijfscultuur is een proces dat al goed op weg is, maar we weten dat het zeker nog niet helemaal beëindigd zal zijn. Er is regelgeving en er is pseudoregelgeving. Er zijn aanbevelingen die men als inspectie meekrijgt en er zijn formele regels. Wat is de draagwijdte van een aanbeveling? Moet dat door de inspectie als doorslaggevend beschouwd worden?

Ik plaats een voetnoot. In overleg met de sector van de zelfstandigen is zo'n inspectie al tegensprekelijk. Men doet ook peilingen naar de tevredenheid van de klanten over het inspectieverhaal. Globaal genomen zijn degenen die geïnspecteerd worden relatief tevreden. Op dat vlak zijn al heel wat inspanningen gedaan.

Ik geef een volgende actie die naar aanleiding van de vragen is opgezet door Kind en Gezin. We raken hier pas door als we er ons van bewust zijn dat het een kwestie is van gedeelde verantwoordelijkheid. Ouders moeten ook rechtstreeks kunnen reageren of een beroep doen op de klachtenregeling van Kind en Gezin. We onderzoeken of we hen niet beter kunnen informeren voor ze een keuze maken uit de opvangvormen: dat ze weten in welke regelgeving ze terecht komen. De principes van actieve openbaarheid van bestuur zullen we moeten laten gelden zonder uiteraard de rechten van de betrokken initiatieven te schaden.

Eigenlijk is het de bedoeling dat de ouders, de gebruikers en de potentiële gebruikers, actief geïnformeerd worden over de stappen die gezet zijn naar een opvanginitiatief en eventuele aandachtspunten die zijn vastgesteld. Die informatie zou ertoe moeten leiden dat gebruikers een bewustere keuze kunnen maken over het opvanginitiatief dat ze verkiezen voor hun kind. In onze sectoren zullen we in de toekomst moeten leren omgaan met output, kwaliteitsmeting en zichtbaarheid voor de gebruikers. Dat zal niet enkel in deze sector maar ook breder onze aandacht vereisen.

Een volgend punt is de uitbouw van de klachtenbehandeling met meer aandacht voor de responsabilisering van de voorzieningen. Voorzieningen zouden, als er een klacht is die gegrond of deels gegrond is, meer moeten worden aangezet om inspanningen te leveren om de zaak recht te zetten. Ze zouden de mensen ook zo veel mogelijk over de klacht en de beoordeling moeten informeren. Voorzieningen kunnen dan sneller de intenties en verbeterde acties voorstellen. Door snelle informatie en betrokkenheid ligt de juridische verantwoordelijkheid waar ze moet liggen. Als men signalen krijgt dat er een aandachtspunt is, verwachten we ook dat de voorzieningen daarop kunnen inspelen.

Ook van de communicatie met de ouders en de klagers is een aandachtspunt gemaakt. Kind en Gezin gaat na hoe de klager maximaal kan worden geïnformeerd over wat er concreet met de klacht is gebeurd. De klager zou ook gericht informatie moeten kunnen opvragen over de voorziening waar het kind wordt of werd opgevangen en wat Kind en Gezin heeft ondernomen. Dat vraagt meer samenwerking tussen de klachtendienst en de dossierbeheerders. Daarvoor moeten bij de medewerkers ook een aantal communicatieve vaardigheden ontwikkeld worden.

Ten slotte kijkt men of er mogelijkheden zijn – niet zo evident op korte termijn – om nog meer bemiddelingsgerichte klachtenbehandeling te organiseren. Bemiddeling is een poging om een positieve benadering te krijgen van alle betrokkenen. Dat kan op een snelle manier verstandhouding, begrip en oplossingen brengen. Dat vraagt een aangepaste omkadering: een plaats waar de bemiddeling kan plaatsvinden en een competente bemiddelaar. Iedereen moet er ook aan willen deelnemen.

Ik geef u daarmee in een notendop de elementen uit het actieplan: de regelgeving, de screening, de risicoanalyse, de centrale monitoring, de afstemming met het agentschap Inspectie, het informeren van de gebruikers, de uitbouw van de klachtenbehandeling met responsabiliserende incentives, het aanvullen van de klachtenbehandeling met een communicatieuik en het onderzoek naar bemiddeling.

U moet mij niet overtuigen dat een kaderdecreet dringend is. Ik voelde mij in de eerste weken van september een beetje zoals op Justitie. Je kunt op veel zaken reageren en zeggen dat je het betreurt, maar je moet oplossingen krijgen. De tijd en de geesten zijn daarvoor rijp. We moeten erop doorgaan. Het behoort tot de prioriteiten. Het is een competentiebeleid: pedagogische kwaliteit, vergunningvoorwaarden voor opvang, omkadering van de individuele onthaalouders. Dat iemand geïsoleerd werkt zonder enige ondersteuning, lijkt me geen goede oplossing. Ik onderzoek of we de zelfstandige onthaalouders ook op een of andere manier ondersteuning kunnen bieden. Al die elementen houden rechtstreeks verband met het verbeteren van de kinderopvang in Vlaanderen.

Mijn slotbedenking is de volgende: wat de voorzitter opmerkt, strookt met de waarheid. We mogen de indruk niet wekken dat de kinderopvang in Vlaanderen een groot risico inhoudt. De Vlaamse kinderopvang is kwalitatief goed. Heel wat initiatiefnemers begeleiden veel kinderen op een verantwoorde en kwalitatieve manier. Veel van de betrokkenen kijken met pijn in het hart naar de mediaberichten die ons verontwaardigen. Het gaat om 80.000 kinderen. Algemeen gesteld gaat het goed. Ook bij Kind en Gezin en de inspectie. Dat wou ik toch nog eens in herinnering brengen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de minister, uw slotopmerking sluit aan bij die van de voorzitter. Vele tienduizenden in Vlaanderen maken dagelijks zorgeloos gebruik van de kinderopvang en dat hoort ook zo. Vele duizenden mensen zijn dagelijks ook terecht fier op de prestaties die ze leveren: personeelsleden en al dan niet aangesloten onthaalouders. We beschikken over een kwalitatieve kinderopvang. Het komt erop aan om zo snel en zo goed mogelijk te reageren wanneer het fout gaat.

Ik kan me vinden in uw uitgebreide antwoord, mijnheer de minister. Dat geldt ook voor de vaststelling dat gezien de omvang en complexiteit van deze sector een centrale inspectie die alles weet, ziet en voorkomt, achterhaald is. Dat betekent dat je een verandering moet inzetten. Dat is een kwestie van de juiste richting kiezen en de nodige tijd uittrekken. 'Festina lente' is daar meer dan ooit van toepassing.

Ik kan me vinden in het idee dat er verantwoordelijkheid moet worden gelegd op het tussenliggende niveau. Dat leidt er finaal toe dat je selectief zult moeten zijn in waar, wat en wanneer je controleert. Op het eerste zicht leek het tegenstrijdig dat men op 17 september besliste om alle dossiers opnieuw na te kijken. Ik heb begrepen dat dit past in een kortetermijnaanpak die op middellange termijn moet resulteren in een risico-evaluatiekader dat die selectiviteit en gerichtheid kan garanderen. Dat kan deel uitmaken van een kaderdecreet.

Mijnheer de minister, u gaf als voorbeeld van die responsabilisering van het tussenliggende niveau de onthaalouders die aangesloten zijn bij diensten voor onthaalouders. Zij beschikken niet allemaal over een screeningsinstrument om problemen te detecteren. Op zich valt het toe te juichen dat daarvoor een instrument ontwikkeld wordt.

Het blijft wel de vraag: wat doen we met de individuele onthaalouders die niet aangesloten zijn? Mevrouw De Vits heeft ook al naar hen verwezen. Velen doen het schitterend. Maar als er diensten zijn die niet over de instrumenten beschikken om problemen te detecteren, kun je dat dan verwachten van individuele onthaalouders? Ontwikkelt men instrumenten om hen ook te sensibiliseren over bepaalde risicosituaties?

Ik zou niet graag in de schoenen staan van de mensen van het agentschap Inspectie, ik geef dat toe. Het is een zeer complex en divers gegeven. U zegt dat het moeilijk is om een checklist te maken. Dat is vandaag wel de praktijk. Ik ben tevreden met de intentie om daaraan iets te doen.

U maakt zelf de vergelijking met Justitie. U hebt daarmee ervaring, zowel met het departement als met het federale niveau. Ik hoop enkel dat het niet bij reageren blijft, maar dat er effectief geageerd wordt. Op dat andere niveau mangelt het daar wel eens aan.

Ik hoop dat we zo snel mogelijk een kaderdecreet te zien krijgen waarmee we de toegankelijkheid, betaalbaarheid maar ook de kwaliteit van de kinderopvang – daarover ging dit debat – kunnen garanderen aan de kinderen en aan de ouders. Kinderen en ouders zouden niet bezig moeten zijn met het statuut van de opvang, of een onthaalouder al dan niet aangesloten is bij een dienst bijvoorbeeld. Dat is onze taak, uw taak, de taak van de agentschappen en van de initiatiefnemers. Ik hoop dat we de kwaliteit die we vandaag grotendeels hebben dan kunnen garanderen voor iedereen en alle werkvormen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik reageer op de opmerking van de minister dat het belangrijk is om de ouders te informeren over de verschillende opvangmogelijkheden: bij al dan niet aangesloten onthaalouders of bij mensen in dienst van een crèche. Dat klinkt mooi en we mogen van geluk spreken dat we zoveel diverse initiatieven hebben, maar het grote probleem blijft dat heel veel ouders geen keuze hebben. Ze moeten nemen wat er beschikbaar is. Ik spreek uit ervaring. Er blijft een tekort aan opvangplaatsen.

We moeten proberen om ouders te informeren en te sensibiliseren om zelf kritisch te zijn op het moment dat ze een plaats zoeken. Als ze vragen naar de visie van de betrokkenen op opvang, kunnen ze zelf beter oordelen en al dan niet voor die plek kiezen. Maar dat gaat enkel op als er mogelijkheden zijn. In Gent is er echt een problematisch tekort aan opvang. Op die manier zouden ouders wel kunnen meewerken aan de kwaliteitsverbetering. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Minister Jo Vandeuren: Ik ben het ermee eens dat we ervan uit moeten gaan dat ouders met een kritische geest naar de opvangplaatsen kijken. Daarnaast is er de realiteit van het tekort. Het regeerakkoord voorziet in een groeipad. Er moeten zeker nog initiatieven worden genomen.

Ik kijk na hoe ik op het niveau van een koepel toch een ondersteuning kan organiseren voor zelfstandige onthaalouders. Dat is een prioriteit. Die mensen voelen zich totaal niet verbonden of ondersteund. Dat is niet de beste situatie.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Van Malderen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan kinderopvang voor kinderen met gedragsstoornissen

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, al jaren zoekt de Vlaamse overheid een oplossing om kinderen met ernstige gedragsstoornissen, zoals ADHD (attention deficit/hyperactivity disorder) en autisme, op een goede manier op te vangen. Het gaat vooral over kinderen uit het gespecialiseerde onderwijs en niet specifiek over hen die al in een dagcentrum worden opgevangen.

Momenteel bestaat er al de mogelijkheid om een financiële ondersteuning te krijgen van Kind en Gezin voor kinderen die specifieke zorgbehoeften hebben met de nadrukkelijke vereiste om de kinderen op te vangen tussen de kinderen zonder extra zorgbehoeften. Binnen overlegfora met de voormalige minister van Welzijn was de administratie blijkbaar nog niet volledig overtuigd van de grote nood van deze doelgroep. De cijfers wat betreft aanvragen tonen volgens hen aan dat het slechts om een zeer kleine groep gaat.

Van het terrein ontvangen wij echter signalen dat er een aanzienlijke kloof bestaat tussen de realiteit en de cijfers. Een kleine bevraging bij enkele kinderopvangplaatsen leert ons al gauw dat er plaatsen zijn waar meer dan tien kinderen met dergelijke problematiek aanwezig zijn en waar geen enkele aanvraag is ingediend. De vraag naar gespecialiseerde opvang voor deze kinderen zou dus aanzienlijk groter zijn.

Men ziet vooral twee factoren die bijdragen tot het beperkte aantal aanvragen. In de eerste plaats blijkt de administratieve last om een extra subsidie aan te vragen een hels karwei te

zijn. In tweede instantie lijkt de vergoeding van de extra subsidies niet op te wegen tegen de extra tijd en kosten die dergelijke kinderen met zich meebrengen. Een kinderopvang met dergelijke kinderen heeft al gauw nood aan een extra begeleider die zich specialiseert in de opvang van kinderen met gedragsstoornissen.

Er is ook geen systematische of uitdrukkelijke begeleiding voor ouders van kinderen met een handicap. Kind en Gezin stelt wel een lijst ter beschikking met opvanglocaties die bereid zijn om kinderen met extra zorgbehoeften op te vangen, maar daarna is het aan de ouder om zijn eigen weg te vinden. Het is niet duidelijk of er actief beleid wordt gevoerd rond kinderen met een handicap in de kinderopvang.

Niet alleen tijdens het schooljaar maar ook tijdens de vakanties lijkt het vaak een onmogelijke zaak om opvang te vinden voor kinderen met een handicap. Ook kinderen die school lopen in gespecialiseerde scholen, hebben na de schooluren soms geen mogelijkheid om te genieten van naschoolse opvang. Nu tracht de reguliere opvang dit op heel veel plaatsen nog te doen. Het aanbod is dus beperkt, de vraag niet altijd duidelijk en de mogelijkheden binnen kinderopvang zijn nu reeds overbevraagd. Dat weten we.

Er bestaat dus op zijn minst gereede twijfel over de juiste noodzaak en de behoeften aan buitenschoolse opvang voor kinderen met gedragsstoornissen, ADHD, het syndroom van Down, Asperger of gewoon leerproblemen. Er bestaat dus ook twijfel over de administratieve moeilijkheid om via een procedure extra subsidies te verkrijgen. Het lijkt dan ook opportuun om deze problematiek verder te onderzoeken en alvast na te denken over oplossingen zoals gespecialiseerde kinderopvang.

Lijkt het u zinvol, mijnheer de minister, om de problematiek rond kinderopvang voor kinderen met extra zorgbehoeften verder te onderzoeken?

Welk beleid voert Kind en Gezin en voert u om kinderen met extra zorgbehoeften op te vangen? Welke maatregelen zult u plannen om tegemoet te komen aan het tekort aan opvangplaatsen voor deze kinderen?

Kan Kind en Gezin de administratieve last tot aanvraag voor financiële ondersteuning voor deze doelgroep vereenvoudigen?

Denkt u aan het organiseren van gespecialiseerde opvang voor deze kinderen buiten de reguliere kinderopvang?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de vragen van de heer Gysbrechts. Het jaarverslag van Kind en Gezin bevat geen cijfers over de omvang van deze doelgroep. We kennen de omvang van het opvangtekort niet. Kunt u ons cijfers geven?

Ik sluit me zeker aan bij de visie op specifieke opvang versus inclusieve opvang. De site van Kind en Gezin geeft alle adressen waar men terecht kan voor de opvang van kinderen met een verhoogde zorgvraag. Er staat niet bij waar er plaatsen zijn. Bij de reguliere opvang is dat wel het geval. Dat maakt een groot verschil.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, ik ondersteun de bekommernissen van de heer Gysbrechts. De site van Kind en Gezin vermeldt inderdaad geen adressen, maar we weten allemaal dat de wachtlijsten onwaarschijnlijk lang zijn. Er zijn in het verleden al genoeg schriftelijke vragen over gesteld. We hebben hier al gepraat over aparte versus inclusieve opvang.

Voor een aantal kinderen met een handicap is helaas die inclusieve opvang bijna onmogelijk te organiseren. Ik zal nog geen vragen stellen over uw beleid ter zake, dat zou een beetje snel zijn. Ik hoop dat u naar aanleiding van uw plan voor kinderopvang – al dan niet los van uw beleidsnota – bijzondere aandacht gaat besteden aan die groep. Uw voorgangers hebben dat al

legislaturen lang verwaarloosd. Er werd nooit bijzondere aandacht aan besteed. Het zijn juist deze ouders die echt nood hebben aan ondersteuning en opvang.

Minister Jo Vandeurzen: U bent hier al veel langer mee bezig dan ik, maar we zijn het er uiteraard over eens dat we kwaliteitsvolle opvang gaan zoeken voor elk kind, ook een kind met een handicap of andere zorgbehoefte. Daarvoor bestaat inderdaad de mogelijkheid dat opvangvoorzieningen een extra tegemoetkoming kunnen vragen. Ze kunnen dat bij Kind en Gezin opvragen.

Alle kinderopvangvoorzieningen, erkend of zelfstandig, kunnen daarvoor een zekere subsidie krijgen. Dit kan een structurele toelage zijn die moet bijdragen tot het scheppen van een bijzonder kader om kinderen met een specifieke zorgbehoefte op te vangen, of het kan ook een dagtoelage zijn voor de kinderen met een specifieke zorgbehoefte die men effectief opvangt.

Mevrouw Jans, we zullen u schriftelijk meedelen hoeveel mensen daarvan gebruik maakten. De dagtoelage is een vergoeding per individueel kind en bedraagt momenteel 8,95 euro ongeacht het type van de opvangvoorziening waar het kind wordt opgevangen. In totaal is er een budget van 1,6 miljoen euro voor de opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

De administratieve last voor de aanvraag voor financiële ondersteuning in de kinderopvang is met het jongste ministerieel besluit van 21 april 2009 reeds vereenvoudigd. De financiële ondersteuning werd in de eerste plaats ruimer opengesteld naar de kinderopvanginitiatieven en ook de aanvraagprocedure werd ingekort. Het aanvraagformulier voor de structurele ondersteuning werd korter en de beoordelingsfase van de aanvragen werd versneld. Voorzieningen met structurele plaatsen moeten daarenboven ook niet meer per kind een aanvraagformulier indienen maar er wordt hun wel nog gevraagd een beknopte infofiche bij te houden over elk kind in dit systeem.

Ik kies niet voor categoriale kinderopvang. Het is een bewuste keuze om de erkende, gesubsidieerde opvang als erkenningsvoorwaarde op te leggen dat er openheid moet zijn om kinderen met een specifieke zorgbehoefte inclusief op te vangen. Dit is zowel in het voordeel van de kinderen zonder als van de kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Ze leren van elkaar. Een voorziening kan echter nooit verplicht worden de zorg en de opvang op te nemen van kinderen waarvoor ze niet de aangepaste ruimte of de nodige competenties in huis heeft.

Wel voeren we acties om deze opvang aan te moedigen. Verscheidene vormingsorganisaties hebben een vormingsaanbod, dat staat los van Kind en Gezin. Er zijn brochures en handleidingen die hulp bieden bij het organiseren van de inclusieve opvang. Die komen onder andere van het Expertisecentrum Opvoeding en Kinderopvang en zijn consulteerbaar via de website van Kind en Gezin. Kind en Gezin organiseert zelf ook sensibiliserende studiedagen en verspreidt informatie.

Ik draag er dus toe bij en stimuleer dat dagopvang en de buitenschoolse opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte mogelijk is. Het blijft echter het vrije initiatief van organisaties of lokale besturen om daar al dan niet voor in te staan.

De organisatie van heel gespecialiseerde kinderopvang voor kinderen buiten de reguliere kinderopvang is, zeker op dit moment, op korte termijn niet mogelijk. Bij kinderopvang gaat het om buitenschoolse en om dagopvang. De incidentie van bepaalde zorgbehoeften is niet hoog – ik hoor hier andere berichten, dat moeten we samen eens bekijken – maar wel verspreid over heel Vlaanderen. Het is moeilijk om tegen een verantwoorde kost overal gespecialiseerde kinderopvang te realiseren. Ik besef dat ouders, die nu dag in, dag uit voor de zware opgave staan, daardoor heel goed geholpen zouden zijn. De mogelijkheden daartoe zijn niet alleen in de kinderopvang gesitueerd. Er zijn mogelijkheden in het jeugdwerk, binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, en misschien ook binnen onderwijsinstellingen.

Ten slotte, aangezien de financiële regeling in de bestaande kinderopvang tot de structurele mogelijkheden behoort, zal dat worden opgenomen in het decreet over kinderopvang waar we nu aan werken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de ernstige tekorten in de kinderopvang

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, met de regelmaat van de klok wordt in de sector van de kinderopvang aan de alarmbel getrokken betreffende de aanzienlijke tekorten aan opvangplaatsen. Vooral in de steden is de toestand ernstig. Het tekort wordt op 30.000 geschat.

Uit onderzoek door Kind en Gezin blijkt dat één op de tien ouders in de kou blijven staan. Dat is veel mijns inziens. Nog eens één op de tien dient vrede te nemen met een plaats die niet bij hen past. Deze mensen moeten dan ook vaak drastische beslissingen nemen, zoals minder werken, niet gaan werken, jobaanbiedingen weigeren enzovoort.

Het Vlaams regeerakkoord besteedt aandacht aan deze problematiek en formuleert een aantal grote uitdagingen voor het kinderopvangbeleid. Ik ga ervan uit dat de zeer ambitieuze streefdoelen verfijnd zullen worden uitgewerkt in de beleidsnota. De beleidsnota is er nog niet. De uitwerking is helaas nog niet voor morgen en inmiddels blijven vele mensen geconfronteerd met de wachtlijsten en alle negatieve gevolgen van dien. Ik wil in het bijzonder aandacht vragen voor de alleenstaande ouders. Zij hebben het extra moeilijk. Er zijn dringend vijfhonderd nieuwe onthaalouders nodig om een begin van oplossing te bieden, in afwachting van de fundamentele aanpak van de wachtlijsten. Dat blijkt uit de recente oproep door OCMW's, gemeentebesturen en vzw's die een campagne startten onder het thema 'Wij zoeken nog een kapitein'.

Mijnheer de minister, ik wil u volgende vragen stellen in afwachting van het debat ten gronde betreffende de toekomst van de kinderopvang en de uitwerking van de grote uitdagingen voor het kinderopvangbeleid zoals neergeschreven in het regeerakkoord.

Welke initiatieven hebt u genomen om dringend nieuwe plaatsen te creëren, in afwachting van een globaal kinderopvangbeleid? Bent u bereid om bij hoogdringendheid financiële middelen vrij te maken?

Meer dan zeventig diensten voor onthaalouders georganiseerd door OCMW's, gemeentebesturen en vzw's, zijn vorige week een campagne gestart. Welke initiatieven hebt u genomen om deze campagne te ondersteunen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik dacht dat de minister-president in zijn verklaring een getal van 10 miljoen euro noemde dat naar de kinderopvang zou gaan. Zoals mevrouw Dillen zegt, zullen we wellicht uitvoeriger kunnen debatteren naar aanleiding van de beleidsnota en de begrotingsbespreking.

Ik heb toch reeds een bijkomende vraag. Aangezien dat bedrag van 10 miljoen euro al expliciet werd genoemd, ga ik ervan uit dat u al enig zicht hebt op besteding daarvan. Gaat u nieuwe plaatsen creëren in de dagopvang of in de buitenschoolse opvang? Gaat u plaatsen creëren in de gesubsidieerde sector? Zo één plaats kost al snel 10.000 euro. Gaat u bijkomende plaatsen creëren in de zelfstandige kinderopvang? Gaat u de middelen inzetten voor de

opvang van kinderen met verhoogde zorgbehoefte? Kunt u al een tipje van de sluier oplichten?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vraag van mevrouw Dillen. Het is een volkomen terechte vraag, maar het is uiteraard geen nieuw probleem. Dat weet mevrouw Dillen ook. In de vorige legislatuur ging het in deze commissie vaak over de problemen in de kinderopvang. De vorige regering heeft veel inspanningen geleverd en deze regering zal dat ook doen. In dat kader wil ik de minister wijzen op de blijvende stijging van het geboortecijfer. Dat was ook het probleem bij de vorige regering. Ondanks de uitbreiding in de kinderopvangsector bleef het tekort bestaan omdat het aantal geboorten bleef stijgen. Daarom vraag ik u, mijnheer de minister, om dat idee mee te nemen in de discussie over de uitbreiding van de kinderopvang. Ik vrees dat we opnieuw geconfronteerd zullen worden met dezelfde problemen. Ik wil niet dezelfde fouten maken. Zou u daar rekening mee kunnen houden?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Er is inderdaad nood aan bijkomende kinderopvang. Dat weten we allemaal. In de vorige legislatuur zijn er zo'n 15.000 plaatsen bijgekomen. Ook in het voorjaar 2009 zijn er nog 1400 plaatsen bijgekomen.

Investeren in kinderopvang is een van de pijlers van het regeerakkoord. Het is aan mij om dat uit te voeren. Het zal een investering zijn in zowel meer plaatsen als in een verhoging van de kwaliteit van de opvang.

Zonder de kroon van de beleidsnota te ontbloten, wil ik u meedelen dat u een projectie van 2010 mag verwachten. We zullen onze intenties aangeven van de inzet van de extra beschikbare middelen. Op basis van de beleidsnota zullen we debatteren over het meerjarentraject. Dat moet dan natuurlijk weer matchen met het debat over het kaderdecreet inzake de kinderopvang. De twee zullen met elkaar in relatie staan.

De campagne van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) ondersteunt de diensten voor onthaalouders van de lokale besturen die op zoek zijn naar nieuwe onthaalouders. Deze actie is een initiatief van de VVSG, we zijn niet echt betrokken. Het is een goede actie omdat ze in meer dan tachtig gemeenten geconcretiseerd wordt. De werving van nieuwe onthaalouders staat hierbij centraal. Na de gebeurtenissen van de voorbije weken is het van belang om op deze manier de waarde van de onthaalouder te benadrukken.

Er staat in het regeerakkoord een passage over de stijgende nataliteit. We moeten dat inderdaad linken. We denken aan formules zoals in het onderwijs. Dat zal binnen de budgettaire mogelijkheden moeten passen. Over de concrete invulling van de begroting 2010 kan ik u nog niet alle details geven. Om te bewijzen dat ik zeer onthecht ben, kan ik nu al aankondigen dat ik op de vraag van mevrouw Vera Jans, om een passage uit het regeerakkoord om te zetten in de beleidsnota, hetzelfde antwoord moet geven.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Er zijn in de voorbije legislatuur inderdaad grote inspanningen geleverd op dat gebied. De voorzitter zal bevestigen dat wij de positieve initiatieven van uw voorgangers steeds hebben toegejuicht. Wij hebben daar nooit een probleem mee gehad. We hebben dat altijd gesteund. We blijven met een ernstig probleem zitten. Ik verwijs opnieuw naar de alleenstaande ouders – meestal in de grote steden – die geconfronteerd worden en blijven met deze problematiek. Wie er alleen voor staat, geen uitgebreide familiekring heeft en het financieel niet te breed heeft, ervaart hier zware problemen. Ik durf aandringen op bijzondere aandacht hiervoor in uw beleidsnota, die ik met belangstelling zal lezen.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: De kinderopvang is inderdaad een pijler van het regeerakkoord. Om vele redenen is dat een absolute noodzaak. De minister heeft gespecificeerd dat er werk zal worden gemaakt van plaatsen en kwaliteit. Belangrijk om te benadrukken daarbij is de betaalbaarheid van die plaatsen. Dat geldt zeker voor alleenstaande ouders maar ik zie het ruimer. Naast de beschikbaarheid is ook de toegang tot de kinderopvang in termen van betaalbaarheid belangrijk omdat de toegang tot de arbeidsmarkt daaraan gerelateerd is. Dat is ook een zaak van kansen. Er zijn nog altijd opvangplaatsen die 400 tot 500 euro per maand betalen. Dat is een kwestie van geen keuze. Soms is er niets anders beschikbaar. Het aantal plaatsen blijft een dringend probleem. Kwaliteit maar ook betaalbaarheid zal altijd een element zijn van dat debat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een preventief beleid inzake overgewicht bij zwangere vrouwen

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de minister, overgewicht en obesitas zijn een groeiend probleem in onze samenleving. Ongeveer 32 percent van de Vlamingen lijdt aan overgewicht; 11,5 percent daarvan lijdt aan obesitas, een extreme vorm van overgewicht, een toestand die als ziekte erkend is. Het is bewezen dat overgewicht en obesitas belangrijke gezondheidsrisico's inhouden: verhoogde kans op hart- en vaatziekten, diabetes, bepaalde vormen van kanker enzovoort.

Zwangere vrouwen die bij het begin van hun zwangerschap kampen met overgewicht, lopen een groter risico op allerlei complicaties tijdens de zwangerschap en er zijn ook bijkomende gezondheidsrisico's voor het kind, zo blijkt uit een onderzoek dat uitgevoerd werd door de K.U.Leuven en UZ Gasthuisberg.

Vrouwen met overgewicht bij de aanvang van hun zwangerschap zouden tot viermaal meer kans hebben om zwangerschapsdiabetes te ontwikkelen of een zwangerschapsvergiftiging op te lopen, hebben een hoger risico op hart- en vaatziekten, ontsteking van de baarmoeder, wondinfecties, urineweginfecties en een verlengd verblijf in het ziekenhuis.

Volgens hetzelfde onderzoek zou één vierde van de vrouwen die zich voor de eerste keer aanmelden bij hun gynaecoloog, al met overgewicht of een BMI (body mass index) van meer dan 25 kampen. Dat is een heel opvallend cijfer. Toch zou slechts een kwart hiervan voedingsadvies krijgen van haar dokter om deze gezondheidsrisico's in te perken.

Nochtans behoort een zwangerschap bij een obese vrouw tot de hoogrisico-zwangerschappen en ook de bevalling houdt risico's in. Vandaar het belang van informatie en sensibilisatie, niet enkel bij een kwart van de doelgroep, maar bij een veel grotere groep.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van de studie die hierover werd uitgevoerd door K.U.Leuven en Gasthuisberg Leuven? Voert Kind en Gezin een preventief beleid inzake obesitas of overgewicht bij zwangere vrouwen? Zo ja, welke acties heeft Kind en Gezin hier reeds rond ondernomen? Zo nee, overweegt u hieromtrent maatregelen uit te werken en in te voeren?

De heer Tom Dehaene: Ik wil wijzen op het project dat in de vorige legislatuur werd opgestart over zwangerschapsdiabetes. Dat is een heel belangrijk project, en ik ben blij dat het wordt voortgezet. Bij vrouwen die diabetes krijgen tijdens de zwangerschap, blijkt dat nadien te verdwijnen. Het risico is heel groot dat ze dat nadien nog krijgen. We moeten daar de aandacht op blijven vestigen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik ben blij met de aandacht van mevrouw Jans voor de zwangere vrouwen. De agentschappen Zorg en Gezondheid en Kind en Gezin waren niet op de hoogte van deze studie en haar resultaten.

Een primair preventief beleid in het kader van overgewicht bij zwangerschap dient zich te richten op vrouwen die overgewicht hebben, maar nog niet zwanger zijn. De Vlaamse overheid bereikt deze doelgroep binnen haar bredere acties rond gezonde voeding en beweging in het kader van de Gezondheidsdoelstelling Voeding en Beweging. Dat dossier zullen we hier binnenkort bespreken.

Specifiek voor vrouwen die al zwanger zijn, besteden de huisarts en gynaecoloog aandacht aan het onderkennen van risicofactoren zoals overgewicht tijdens de zwangerschap. Via haar convenant afgesloten met Domus Medica ondersteunt de Vlaamse overheid de ontwikkeling van aanbevelingen rond zwangerschapsbegeleiding, met daarin, naast de strikt medische opvolging, ook aandacht voor risico's in leefstijl, die onder betrokken actoren zoals huisartsen en gynaecologen worden verspreid.

Kind en Gezin verspreidt voor de doelgroep van zwangeren informatie over gezonde en vezelrijke voeding, niet "eten voor twee", beperking van de gewichtstoename tijdens de zwangerschap en dergelijke. Deze informatie zit bijvoorbeeld in de zwangerschapsmap, de zwangerschapsnieuwsbrieven, de website van Kind en Gezin en de zwangerschapskalender. Ook tijdens de informatieavonden voor aanstaande ouders komt dit aan bod.

Voor kwetsbare zwangeren, waaronder ook obese zwangeren, heeft Kind en Gezin een specifieke dienstverlening via prenatale steunpunten en prenatale projecten. Tijdens consulten en huisbezoeken staat men stil bij gezonde voeding. Zo nodig worden oplossingen gezocht om de toegang tot gezonde voeding te garanderen. Om kwetsbare zwangeren te informeren, werkte Kind en Gezin een specifiek communicatiemiddel "Kind in Beeld" voor zwangeren uit. Hierin geeft men via beelden informatie over het aantal maaltijden, de actieve voedingsdriehoek, het voorkomen van infecties, de voedselhygiëne en dergelijke.

Ter preventie van overgewicht richt Kind en Gezin zich ook naar ouders met jonge kinderen. Het aanleren van gezonde voedingsgewoonten staat hierbij centraal. Het gaat hierbij dan onder meer over het stimuleren om langer borstvoeding te geven, het informeren van ouders over gezonde voeding en vegetarische voeding, het niet starten met vaste voeding bij kinderen jonger dan 4 maanden. Plaatselijk bestaan er ook projecten om via groepswerking – bijvoorbeeld binnen de inloopteams – gezonde eetgewoonten bij kwetsbare gezinnen aan te leren.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Kind en Gezin geeft nu al bijzonder veel aanbevelingen en informatie over voeding en zwangerschap en alles wat daarmee te maken heeft. Ik vind het toch belangrijk dat er over de leefstijl tijdens de zwangerschap verder onderzoek gebeurt, want het feit dat maar een kwart van die doelgroep wordt bereikt, betekent dat er nog potentieel in zit.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over seksueel misbruik bij personen met een handicap

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de minister, collega's, in de afgelopen maanden is seksueel misbruik in de gehandicaptenvoorzieningen enkele keren in het nieuws gekomen.

Telkens waren het jongeren die andere jongeren met een handicap misbruikten of grensoverschrijdend seksueel gedrag stelden.

De pijnpunten lijken veelvoudig. Seksualiteit bij personen met een handicap is blijkbaar nog altijd een taboe. Dat maakt dat er niet over gesproken wordt, dus ook niet met de personen met een handicap. Het is niet duidelijk welke de grenzen zijn en hoe ermee om te gaan. Blijkbaar is er geen voorlichting. De terughoudendheid om hierover te communiceren bestaat zowel bij de ouders van die jongeren als bij de overheid en de voorzieningen zelf.

De grote verschillen in aandoeningen en in leeftijden binnen een leefgroep blijken te kunnen leiden tot een machtsverwicht in hoofde van enkelen die die macht seksueel kunnen misbruiken. Voeg daar nog aan toe dat de personeelsbezetting vaak te laag is, wat maakt dat er wel kans is voor misbruiken.

Ten slotte is er naar aanleiding van de gevallen die bekend raakten, bij ouders toch vaak een gevoel van onvoldoende betrokken en geïnformeerd te zijn geweest. Een ouder stelde niet precies te weten wat er was gebeurd en dat de directie niets wou zeggen.

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) heeft recent de resultaten vrijgegeven van een onderzoeksopdracht die werd uitgeschreven in het ruime kader van de ondersteuning van voorzieningen bij de uitwerking en implementatie van een beleid rond preventie van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van personen met een handicap. De studie heeft een instrumentarium uitgewerkt aan de hand waarvan incidenten en risicofactoren van ongewenst grensoverschrijdend gedrag bij personen worden geregistreerd. Het heeft ook onderzoek gedaan naar de uitbouw van een meldpunt bedoeld voor personen die niet in een voorziening verblijven of die in hun voorziening niet terecht kunnen met hun klacht.

Mijnheer de minister, het Vlaams Agentschap heeft via een studieopdracht een instrumentarium voor registratie en een centraal meldpunt laten ontwikkelen dat ook getest is. Zal dit worden ingevoerd? Zo ja, binnen welk tijds kader. Zo neen, waarom niet? Jongeren met een handicap krijgen blijkbaar geen seksuele voorlichting. Is het niet wenselijk dat ook zij seksuele voorlichting krijgen waardoor zij die gevoelens beter leren kaderen? De nogal grote diversiteit van jongeren met een handicap die binnen één leefgroep worden opgevangen, lijkt ook grensoverschrijdend gedrag te genereren. Wordt dit in de toekomst een aandachtspunt in uw beleid?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik ondersteun de vraag om uitleg van mevrouw Van der Borgh en wijs erop dat op vraag van N-VA een centraal meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag werd opgenomen in het regeerakkoord. We willen nog verder gaan en een centraal meldpunt creëren voor alle sectoren binnen Welzijn: niet alleen voor personen met een handicap, maar bijvoorbeeld ook voor senioren. Dat is jammer genoeg nog niet gelukt.

Nu bestaan er al verschillende meldpunten, maar het is wat versnipperd. Daardoor is er geen eenheid. Dat is jammer. Bovendien hebben veel meldpunten weinig of geen expertise op bepaalde vlakken. Daarom ijveren we voor één centraal meldpunt, dat ondertussen al wel bestaat voor jongeren met een handicap.

De vzw Aditi heeft al enkele keren contact opgenomen met het kabinet van de vorige minister van Welzijn en ook met het VAPH. De vzw wordt echter afgehouden. Aditi wil seksueel gedrag bespreekbaar maken bij jongere en volwassen personen met een handicap in een instelling en thuis. In een instelling zijn er gemengde leefgroepen. Vroeger waren die gescheiden. Er komen dan vragen over opgroeien en seksualiteit. Er zijn natuurlijk grote verschillen. Bij jongeren met een mentale handicap is dat moeilijk aan te kaarten.

Deze vzw wil die taboes doorbreken omdat dat thema nu nog niet bespreekbaar is. Er is nog heel wat schroom. Een bijkomende moeilijkheid is hoe je dat aanpakt. Mijnheer de minister,

wilt u in dit verband contact opnemen met die vzw, nagaan wat ze te bieden heeft inzake begeleiding van seksuele beleving en hoe begeleiders een rol kunnen hebben in die opvoeding?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het voorkomen en de aanpak van seksueel misbruik maakt deel uit van het preventiebeleid inzake grensoverschrijdend gedrag. Elke voorziening is verplicht daar aandacht aan te geven binnen het ruime kader van haar kwaliteitszorgen. Een erkennen- en subsidiërende overheid heeft er alle belang bij om een stimulerend beleid te voeren ten aanzien van de zelfredzaamheid en zelfdiscipline van de voorziening die ze aanstuurt. Dit geldt evenzeer voor preventie van grensoverschrijdend gedrag in voorzieningen.

Daarom is het belangrijk dat de voorzieningen beseffen dat ze best vertrekken van een proactieve beleidsvisie rond de bejegening en de gehanteerde waarden in de ondersteuning van personen met een handicap. Een verbijzondering daarvan is het onderkennen van de seksuele behoeften en de ontplooiing van personen met een handicap omdat dit een belangrijk preventief gegeven is om grensoverschrijdend seksueel gedrag te voorkomen.

Het VAPH wil daarbij vooral ondersteunend en stimulerend optreden ten aanzien van de voorziening. De volgende ondersteuning werd al geboden: de ontwikkeling van een cd-rom die onder meer een handleiding bevat met inhoudelijke en praktische informatie voor de ontwikkeling, planning, invoering, evaluatie en bijsturing van een preventie- en reactiebeleid ten overstaan van grensoverschrijdend gedrag.

Specifiek rond seksualiteit en relaties heeft het VAPH een project gefinancierd dat een werkboek oplevert om aan personen met een verstandelijke handicap seksuele voorlichting te geven. Dit werkboek werd in 2008 geactualiseerd. Het VAPH heeft daarom ook een onderzoek uitbesteed dat geleid heeft tot een voorstel van registratie.

In het kader van de herwerking van de algemene erkenningsvoorwaarden voor voorzieningen en diensten erkend door het VAPH, zal de melding van grensoverschrijdend gedrag bijzondere aandacht genieten.

Het registratiemodel dat werd uitgewerkt in het onderzoek, is ongetwijfeld bruikbaar als werkinstrument binnen de voorziening. Daarbij zal de focus niet liggen op controleren en sanctioneren, maar op het genereren van beleidsinformatie om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

De haalbaarheid van een algemene verplichting om dit instrument te gebruiken wordt door het VAPH verder onderzocht. Wel wordt het besluit inzake de algemene erkenningsvoorwaarden momenteel geactualiseerd. Het is de bedoeling om daarin een bepaling op te nemen dat ernstige gevallen van grensoverschrijdend gedrag moeten worden gemeld aan het VAPH.

De stelling dat jongeren met een handicap geen seksuele voorlichting krijgen, kan bezwaarlijk hard worden gemaakt. Zowel binnen het bijzonder onderwijs als binnen de voorzieningen wordt hieraan aandacht besteed. Talrijke voorzieningen, ook jongerenvoorzieningen, ontwikkelen een specifiek beleid inzake seks en relaties en geven daar congressen en studiedagen over om hun knowhow met andere voorzieningen te delen.

De voorzieningen die seksueel grensoverschrijdend gedrag als risicofactor hebben herkend en erkend, zijn eraan gehouden daar een preventief beleid rond te voeren. Seksuele voorlichting kan daarbinnen passen als een preventieve maatregel.

De grote diversiteit in problematiek en leeftijd binnen een leergroep kan inderdaad een risico vormen. Dit hangt soms samen met de schaalgrootte van de voorziening. Hoe groter de voorziening, hoe meer mogelijkheden op homogene leefgroepen. Anderzijds is de nabijheid in een kleinschalige voorziening mogelijk groter waardoor grensoverschrijdend gedrag sneller wordt gedetecteerd.

In mijn beleid voor de komende jaren zullen diverse maatregelen bijdragen om dit probleem stapsgewijs aan te pakken. Ten eerste zullen er vanaf 2009 middelen worden gepland om de omkadering van de voorzieningen die jongeren met gedragsproblemen opvangen, stapsgewijs te verbeteren. Zo kan het toezicht worden verbeterd en zullen er meer middelen worden uitgetrokken voor de thuisondersteuning van gezinnen met een kind met een handicap.

Het samenbrengen van jongeren binnen een voorziening verhoogt hoe dan ook het risico op grensoverschrijdend gedrag. Een plaats in een voorziening moet zo veel mogelijk worden vermeden. Daarnaast kan een seksuele opvoeding uiteraard niet los worden gezien van een globaal normen- en waardenkader. Ingaan op de oorzaken van grensoverschrijdend gedrag moet daarom passen in een bredere maatschappelijke aanpak.

Mevrouw Stevens, we zullen nagaan of er een contact is geweest tussen die vzw en mijn kabinet. We leven in budgettair sobere tijden. We zullen nagaan of we dat contact kunnen opnemen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de minister, ik heb nog niets gehoord over de timing voor het invoeren van het meldpunt.

Minister Jo Vandeuren: 2010.

Mevrouw Helga Stevens: Ik wil aandacht vragen voor eventueel seksueel grensoverschrijdend gedrag van opvoeders en begeleiders in de instellingen. Het gebeurt niet alleen door andere mensen met een handicap, maar vaak ook door begeleiders. Het gaat dan vaak over personen met een mentale handicap. Die zijn absoluut niet weerbaar en niet mondig.

Minister Jo Vandeuren: Dat is een belangrijk en relevant element, maar we zitten daar snel op het strafrechtelijke spoor. Dit element was niet het voorwerp van de vraag om uitleg.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebrek aan middelen bij de geïntegreerde wijkcentra ter coördinatie van hun werking

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de minister, de geïntegreerde wijkcentra zijn veteranen van het Vlaamse welzijnswerk. Ze stammen af van het buurtwerk in de jaren zestig en zeventig. Sindsdien heeft hun financiering al wat watertjes doorzwommen. In de jaren negentig heeft het Sociaal Impulsfonds (SIF) hun een kader gegeven en nu zijn ze over het algemeen in het Stedenfonds 1 en 2 terechtgekomen.

Vanuit de sector komt er een kreet, nog geen noodkreet, maar toch een kreet om aandacht. Deze centra ondervinden problemen om de coördinatie van hun verschillende deelwerkingen financieel rond te krijgen. De Stedenfondsen zijn nog steeds tijdelijk. We zullen zien wat de plannen zijn van deze regering om die te continueren in de volgende weken via de beleidsnota's. In Brussel is er een specifiek probleem omdat het Stedenfonds de geïntegreerde wijkcentra niet langer heeft opgenomen.

Het nut van dergelijke centra in kwetsbare wijken hoef ik niet uitgebreid te beargumenteren. Ze vormen een ankerpunt voor allerlei organisaties binnen Welzijn of andere bevoegdheidsdomeinen en fungeren als een uitvalsbasis voor hun werking. In die zin kan men zeggen dat er een zekere besparing is qua overhead, aangezien taken beter worden verdeeld en beheerd. De leefbaarheid van wijken wordt mede door hen vergroot.

Voor de deelwerkingen waarvoor deze geïntegreerde wijkcentra verantwoordelijk zijn, gaan ze de specifieke subsidiekanalen opzoeken. Dat kan zijn: huisvesting, welzijn, tewerkstelling, cultuur en dergelijke. Voor de interne coördinatie van deze deelwerkingen – belangrijk om te komen tot een som die groter is dan het geheel van de delen – zijn echter geen middelen voorzien. Dit dreigt ten koste te gaan van de deelwerkingen omdat men intern een bepaalde voorafname op de algemene werkmiddelen moet nemen.

Er is nog een probleem: de inpassing van de werking van deze centra in het Stedenfonds. De regie vanuit de steden komt mogelijk in spanning met de onafhankelijkheid van de wijkcentra die vanuit een bottom-upfilosofie ontstaan zijn en zo graag willen blijven werken. Ik zie twee mogelijkheden om dit op te lossen. Misschien zijn er nog meer. Ik wacht met belangstelling uw antwoord af. Ten eerste kan het decreet Maatschappelijk Opbouwwerk een tweede deel krijgen voor de coördinatie van wijkcentra. Als tweede mogelijkheid bestaat de optie om meer garanties in te bouwen voor de onafhankelijkheid van de wijkcentra binnen het Stedenfonds.

Mijnheer de minister, erkent u de rol en het nut van de geïntegreerde wijkcentra?

Erkent u de problematiek van de financiering van de coördinatie binnen wijkcentra? Welke mogelijke oplossingen stelt u voor?

Ziet u brood in enkele pistes die ik u aanreik, met name een bijkomend deel creëren in het decreet Maatschappelijk Opbouwwerk of een engagement opnemen dat de nodige garanties biedt voor de onafhankelijke werking binnen het Stedenfonds?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik begrijp dat die centra de veruitwendiging zijn van een nood aan samenwerking. U geeft aan dat ze ook autonome initiatieven kunnen nemen. Mijn werkvelden hebben vooral betrekking op het element samenwerking. Daaraan is steeds meer nood en het wordt ook steeds meer een feit. Organisaties zien een meerwaarde in samen met andere partners hun aanbod afstemmen en specifiek voor achtergestelde wijken of kwetsbare groepen werken, vaak voor en samen met de bewoners uit de buurt.

Ik begrijp dat de klemtoon ligt op ontmoeting, op de laagdrempeligheid van de dienstverlening en op ontspannende en vormende initiatieven met en op maat van de bezoekers. De bezoekers worden gericht doorverwezen voor verdere hulpverlening. In verschillende centra houden diensten permanentie of ontwikkelen een aanbod om bezoekers tijdig en gericht te helpen.

De zeven geïntegreerde wijkcentra in Brussel en Antwerpen verhogen de slagkracht, de zichtbaarheid en de toegankelijkheid van de bestaande hulp- en dienstverlening naar de bewoners van specifieke aandachtswijken. De centra vormen een schakel in de aanpak van maatschappelijke achterstelling en versterken de kansengroepen. Verschillende partners ontplooiën niet enkel hun eigen aanbod maar werken ook samen om specifieke acties te ondernemen afhankelijk van de noden van de bewoners in de achtergestelde wijken en buurten.

In verband met uw vragen over de financiering, moet ik u enigszins ontgoochelen. Ik sta in voor de subsidiëring van de samenlevingsopbouw, de centra voor algemeen welzijnswerk en de Verenigingen waar armen het woord nemen. Dat zijn belangrijke participanten die al dan niet onder coördinatie van een wijkcentrum hun werking onderling afstemmen. Het is hun opdracht om op een adequate en kwaliteitsvolle wijze de toegankelijkheid van de hulpverlening voor specifieke doelgroepen te organiseren.

Het decreet Sociaal Beleid heeft als doel elke burger de grootst mogelijke toegang tot zijn economische, sociale en culturele rechten te garanderen. Zoals u aangeeft, hebben gemeenten en steden via het Gemeente- en Stedenfonds een belangrijke regierol in het lokale welzijnsbeleid. Om lokaal in te spelen op actuele noden, is het noodzakelijk dat er een goede afstemming en samenwerking is tussen de verschillende diensten. De coördinatie die de wijkcentra

opnemen, is een bijzonder lokale aangelegenheid. Mochten er vragen zijn over de normering en de plaats binnen het Stedenfonds, moet u daarover misschien de vraag stellen aan de bevoegde minister.

Indien er nood is aan een specifieke coördinatie van deze wijkcentra, laten we dat nu over aan het lokale niveau via het Stedenfonds. Wanneer die rol zou wegvallen, neem ik aan dat men vanuit de lokale overheden zal kijken hoe men die coördinatie toch op een goede manier kan waarborgen. Het spijt me dat ik u daarop geen concreter positief antwoord kan geven.

Het wijkgericht werken en het ontwikkelen van onthaalmogelijkheden op maat van kwetsbare groepen zijn bij uitstek de kerntaken van de samenlevingsopbouw en de centra voor algemeen welzijnswerk. In het bijzonder bij de samenlevingsopbouw is het bottom-up werken vaak de basis van de projectmatige aanpak.

Binnen de huidige budgettaire situatie in tijden van besparing is het onmogelijk om bijkomende coördinatie van de centra te subsidiëren. Het lokale sociale beleid biedt daarenboven een bijzonder kader om zowel de burgers als de organisatie te betrekken bij het voeren van het lokale sociale beleid. Het financieren van de coördinatie lijkt me daarom bij uitstek de verantwoordelijkheid van het lokale beleid en van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De heer Sven Gatz: Ik begrijp dat er op basis van de keuzes die u maakt op mijn financiële vraag niet onmiddellijk een positief antwoord komt. We zullen daar dieper op ingaan op het ogenblik dat we de details van de begroting krijgen. U zegt heel duidelijk dat dit in belangrijke mate een kwestie is van lokale verankering en verantwoordelijkheid. Misschien is de vraag van de wijkcentra nog niet voldoende uitgekristalliseerd en duidelijk, maar ik neem aan dat zij wel een luisterend oor op uw kabinet zouden vinden.

U kunt mij zeggen dat ik dezelfde vraag moet stellen aan de minister bevoegd voor het Stedenfonds en ik wil dat gerust doen. Maar aangezien u de voogdij hebt over de methodische werking van dit soort vzw's, zou u uw collega's aandacht kunnen vestigen op het bewaren van de autonomie en de bottom-upfilosofie van dergelijke werkingen. Behoort dat tot de mogelijkheden?

Minister Jo Vandeurzen: De deuren van het kabinet staan altijd open. We kunnen altijd luisteren. Maar u en ik moeten correct zijn en in het creëren van verwachtingen realistisch blijven. Het is niet het moment om nieuwe projecten te maken. Het zal boodschap zijn om wat bestaat, te versterken en overeind te houden.

Ik heb er geen bezwaar tegen om mijn collega te signaleren dat er een vraag is over het Stedenfonds, maar het lijkt me indringender als de betrokkenen zich zelf wenden tot de bevoegde minister. Ik wil daarover met mijn collega spreken, maar ik denk dat er betere methoden zijn om invloed te hebben op de prioriteiten van de minister.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw bescheiden engagement. Ik zal mijn vraag ook stellen aan de bevoegde minister en uw boodschap zo helder mogelijk overbrengen aan de sector.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gevolgen van het subrogatierecht voor voorzieningen in de gehandicaptenzorg

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de minister, collega's, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) bracht recentelijk een brochure uit voor personen met een handicap onder de titel Handicap door ongeval (beroepsziekte, medische fout) en de

rol van het VAPH. De brochure verstrekt informatie in geval van subrogatie, met andere woorden de situatie waarbij iemand door een ongeval gehandicapt wordt en recht heeft op een vergoeding van een verzekeringsmaatschappij of het Fonds voor Arbeidsongevallen. Aangezien deze schadevergoeding niet gecumuleerd kan worden met een tussenkomst van het VAPH wordt uitgelegd welke procedure de persoon met een handicap precies moet volgen.

Een van de situaties die wordt omschreven door het VAPH, doet toch wel enkele vragen rijzen. Het VAPH stelt: “U besluit zelf naar een voorziening te stappen en samen met deze voorziening de kostprijs voor uw verblijf af te spreken. U sluit hierover een overeenkomst af met de voorziening. Het VAPH subsidieert de voorziening dan niet voor de ondersteuning die ze u biedt. U hebt ook geen goedkeuring van het VAPH nodig om in deze voorziening te verblijven. Kreeg u reeds deze goedkeuring van het VAPH, dan wordt de beslissing opgeschort.”

De vraag die wij ons stellen, is of het VAPH met zijn brochure er niet goed aan zou doen om er bij de persoon met een handicap op aan te dringen om in elk geval een erkenning bij het VAPH aan te vragen om zo zijn of haar rechten te vrijwaren. Het VAPH voorziet namelijk enkel tussenkomsten voor aanvragers jonger dan 65 jaar. Indien betrokkenen een overeenkomst afsluiten met de voorziening voor hun 65ste jaar en na hun 65ste over onvoldoende middelen beschikken om blijvend hun zorg te financieren, kunnen zij na hun 65ste niet langer een beroep doen op het VAPH. Het is dus belangrijk om personen met een handicap daar met nadruk op te wijzen.

Er rijzen ook enkele vragen naar verduidelijking. Past de overeenkomst die gesloten wordt tussen de persoon met een handicap en de voorziening, zonder dat betrokkene een erkenning heeft van het VAPH, binnen de erkende plaatsen van die voorziening? Binnen de gehandicap-tensector moeten immers alle plaatsen van een voorziening erkend zijn. De situatie die het VAPH hier suggereert als mogelijkheid, maakt dat de persoon geen erkenning heeft van het VAPH, maar wel een erkende plaats binnen een voorziening inneemt, waarvan de infrastructuur normaal gezien is gesubsidieerd. Ofwel impliceert dit dat een voorziening ook niet-erkende plaatsen kan aanbieden. In de sector heerst hierover onduidelijkheid. Minstens moet het naar ons aanvoelen gaan om een vergunde plaats zodat er toezicht blijft van de Vlaamse overheid.

Het is ook onduidelijk of de zorgregie van toepassing is op deze mensen, die door hun situatie ook dringend nood aan opvang kunnen hebben. Het decreet dat een subrogatierecht invoerde voor het Vlaams Fonds, had eigenlijk als filosofie dat het Vlaams Agentschap in de rechten zou treden van de persoon met een handicap met als doel de administratieve besloomingen verbonden aan zo'n procedure over te nemen en erover te waken dat verzekeringsmaatschappijen de persoon met een handicap een correcte vergoeding zouden uitbetalen. De brochure zoals die nu is opgesteld, geeft niet de indruk dat het VAPH ook effectief die rol opneemt.

Mijnheer de minister, behoort het niet tot de opdrachten van het VAPH om personen met een handicap te informeren zodat zij hun rechten maximaal vrijwaren? In casu zou dit betekenen dat men mensen die een schadevergoeding ontvangen en een overeenkomst sluiten met een instelling, sowieso aanraadt een erkenning aan te vragen bij het VAPH waardoor later, eens de schadevergoeding is opgebruikt, de kosten van het verblijf in een voorziening of de kosten van de persoonlijke assistenten door het VAPH ten laste worden genomen.

Is het, gelet op de onduidelijkheid die heerst in de sector, niet nodig te verduidelijken of de plaats die iemand inneemt die een overeenkomst sluit met een voorziening zonder erkenning van het VAPH, de facto een erkende plaats binnen de voorziening is, dan wel een plaats die valt buiten de erkenning en programmatie?

Is de zorgregie van toepassing op deze mensen?

Treedt het Vlaams Agentschap vandaag ook effectief in de rechten van de personen met een handicap, wat betekent dat zij de administratieve procedure overneemt of begeleidt? Zo niet, waarom niet?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Ik sluit me aan bij de zeer punctuele vragen ter verduidelijking van mevrouw Van der Borcht. Zowel het vorige als het huidige regeerakkoord maken duidelijk melding van het maximaal benutten van de subrogatiemogelijkheden. Ik heb de brochure waarnaar wordt verwezen, doorgenomen. Het is mij ook niet altijd even duidelijk. Vooral de leeftijdsgrens roept nogal wat verwarring op.

In de brochure wordt ook de mogelijkheid voor een tehuis werkenden beschreven. Ik neem aan dat de regeling geldt voor alle diensten en voorzieningen aangesloten bij het VAPH, zelfs voor alle hulpmiddelen, woonaanpassingen en dergelijke.

Het is mij ook niet altijd duidelijk dat mensen na een ongeval met blijvend letsel, een verkeersongeval of een arbeidsongeval, vaak helemaal niet naar het VAPH stappen. Ze komen terecht bij een voorziening die daar niet bij is aangesloten. Ze revalideren een maand lang. En dan kan er eigenlijk van subrogatie geen sprake zijn.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Dit is een heel belangrijke aangelegenheid waarover we waarschijnlijk in de toekomst nog vaak zullen discussiëren, maar ook een zeer juridisch-technische aangelegenheid. Er kan voor de betrokkene heel wat op het spel staan. Het is ook belangrijk dat iedereen zeer goed mee is. Mevrouw Jans, uw vraag geldt niet enkel voor de genoemde werkvorm.

Behoort het tot de opdrachten van het VAPH om personen met een handicap te informeren? Op pagina 15 van de brochure onder de titel 'In een notendop' geeft het VAPH de te volgen procedure beknopt en duidelijk weer. Zo informeert het VAPH wel degelijk de persoon met een handicap zodat die zijn rechten maximaal kan vrijwaren.

Artikel 14 van het VAPH-oprichtingsdecreet stelt dat de persoon zijn aanspraak op een schadevergoeding door een verzekeringsmaatschappij, fonds of andere partij moet doen gelden. Daarom staat in de procedure 'In een notendop' het aanspreken van de verzekeringsmaatschappij als eerste punt. Zodra er een eerste contact is geweest tussen de persoon met een handicap en de verzekeringsmaatschappij, kan die persoon zich laten erkennen als persoon met een handicap en kan het VAPH in afwachting van de definitieve schaderegeling ook tussenkomsten verlenen. Het VAPH zal de persoon bijstaan voor de verdere onderhandelingen met de verzekeringsmaatschappij.

In casu zijn alle dossiers onder de titel 'Wettelijke subrogatie' dossiers van personen die erkend zijn als personen met een handicap. Het is immers niet verplicht om een beroep te doen op het VAPH. Enkel wanneer de persoon een aanvraag doet tot tussenkomst bij het VAPH, zal er een dossier wettelijke subrogatie geopend worden.

Om te vermijden dat personen die geen of niet tijdig een beroep doen op het VAPH een te kleine schadevergoeding krijgen, voert het VAPH momenteel onderhandelingen met Assuralia. Die zullen resulteren in een overeenkomst waardoor het VAPH op de hoogte gesteld zal worden van nieuwe schadegevallen waarbij er een vermoeden is dat de persoon blijvende nood zal hebben aan ondersteuning door derden of opname in een voorziening. Het VAPH zal die personen dan ook bijstaan om erop toe te zien dat zij een correcte schadevergoeding vragen aan de verzekeringsmaatschappij.

De mogelijkheid om een overeenkomst met een voorziening te sluiten buiten het VAPH om bestaat omdat personen niet gedwongen kunnen worden om een overeenkomst met het VAPH af te sluiten. Zoals ook blijkt uit de brochure zal het VAPH de subsidiëring van de ondersteuning van die persoon stopzetten. Na uitputting van de schadevergoeding kan het

VAPH opnieuw subsidiëren. De bewijslast van de uitputting van de schadevergoeding ligt duidelijk bij de persoon. Hij zal dan ook moeten aantonen dat hij de schadevergoeding als een goede huisvader belegd heeft en besteed heeft aan de hulp van derden of opvang in een voorziening. Personen die wel een overeenkomst sluiten met het VAPH zullen dit bewijsprobleem niet hebben. Het VAPH zal immers perfect kunnen inschatten wanneer de schadevergoeding opgebruikt zal zijn en het VAPH opnieuw kan subsidiëren.

Eens een persoon erkend is als persoon met een handicap, kan die blijvend aanspraak maken op ondersteuning, uiteraard voor zover de gevraagde ondersteuning het gevolg is van een door het VAPH voor de leeftijd van 65 jaar erkende handicap, ongeacht of de persoon zijn ondersteuning zelf regelde of een overeenkomst met het VAPH aanging. Personen die geen aanvraag indienen voor de leeftijd van 65 jaar, kunnen net als anderen die ouder zijn dan 65 jaar, een beroep doen op de ouderenverzorging.

Op 28 september 2009 organiseerde het VAPH een infosessie voor de voorzieningen. Deze infosessie had niet tot doel om de volledige sector te informeren. Ze resulteerde in een aantal prangende vragen waarop de voorzieningen een antwoord wensden. Op basis van deze vragen wordt een rondzendbrief opgemaakt, die weldra aan alle voorzieningen wordt overgemaakt. Indien er nadien nog onduidelijkheden zouden zijn, kunnen de voorzieningen contact opnemen met de juridische dienst van het VAPH. Indien uit de reacties zou blijken dat er nog veel onduidelijkheden zijn, engageert het VAPH zich om bijkomende infosessies voor voorzieningen te organiseren.

Het verlenen van vergunningen en erkenningen voor voorzieningen binnen het VAPH is geregeld in een besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 1993 tot vaststelling van de algemene regels inzake het verlenen van vergunningen en erkenningen door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. In artikel 1 van dit besluit wordt bepaald dat het van toepassing is op alle voorzieningen die “gesubsidieerd kunnen worden met toepassing van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap”.

Organisaties kunnen ervoor opteren om opvang te organiseren die niet subsidieerbaar is door het VAPH, hetzij door de organisatievorm, hetzij door de specifieke financiering. Eerdere juridische analyses bevestigen dat het op basis van dit besluit niet verboden is om buiten de vergunning en erkenning in zorg te voorzien. Het is dus duidelijk dat personen die zelf een overeenkomst sluiten met een voorziening buiten erkenning, ook buiten het toezicht van de Vlaamse overheid vallen. Dat dient in principe buiten de gesubsidieerde infrastructuur te gebeuren, aangezien die gesubsidieerd werd op basis van de erkenning. Een voorziening kan dus niet-erkende plaatsen aanbieden, maar dan wel buiten de gesubsidieerde infrastructuur. Er moet kunnen worden aangetoond dat deze zorg gefinancierd wordt met bijkomende middelen, en dat er geen personeel wordt ingezet dat gefinancierd wordt vanuit de erkenning. Ook hier raadt het VAPH personen met een handicap aan om een overeenkomst met het VAPH af te sluiten, zodat ze ook op het vlak van kwaliteitsbeleid en andere bepalingen dezelfde rechten genieten als personen die opgenomen zijn binnen de erkenning.

Als personen ondersteuning organiseren los van een gesubsidieerde plaats, omdat er bijvoorbeeld een schadevergoeding is, gelden de regels van de zorgregie niet. Op het moment dat de schadevergoeding uitgeput is en er wordt doorgeschoven naar een gesubsidieerde plaats, gelden de regels van de zorgregie wel.

Het VAPH begeleidt de betrokken personen bij het sluiten van de dading met de verzekeringsmaatschappij of in de gerechtelijke procedure. Uiteraard kan deze begeleiding niet verder gaan dan wat de bevoegdheden van het VAPH toelaten. In dezen moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de periode voor het sluiten van de definitieve schaderegeling en de periode erna. Het VAPH zal de bijdragen die verleend worden in afwachting van de definitieve schaderegeling recupereren van de verzekeringsmaatschappij op basis van zijn wettelijk

subrogatierecht. Het VAPH kan immers slechts in de rechten van de persoon treden en de procedure overnemen voor zover het VAPH bijdragen heeft betaald.

Het sluiten van de definitieve regeling op zich is en blijft de exclusieve bevoegdheid van de betrokken persoon. De definitieve regeling gaat immers over meer dan enkel de bevoegdheden van het VAPH. We denken aan de morele schade, inkomstenverlies enzovoort. Het VAPH zal de persoon wel bijstaan bij de onderhandelingen met de verzekeringsmaatschappij. Dat betekent dus dat het VAPH de advocaat van de persoon zal informeren over de bijstandsvormen waar de persoon nood aan heeft en de kostprijs. Het is immers heel belangrijk dat de vraag of de betrokken persoon nood heeft aan een bepaalde bijstandsvorm opgenomen wordt in de eventuele minnelijke medische expertise.

Onderhandelingen tussen de persoon en de verzekeringsmaatschappij worden op basis van de bevindingen van de experts gevoerd. Ook de rechtbanken zullen zich op een dergelijk deskundig verslag baseren. Indien nodig zal het VAPH een arts afvaardigen om de expertise mee op te volgen. Het VAPH heeft ook al verscheidene malen vrijwillig bemiddeld in gerechtelijke procedures. Op die manier vrijwaart het VAPH niet enkel zijn rechten in het kader van de wet op de subrogatie, maar ook de rechten van de betrokken persoon. Het is immers zeer onwaarschijnlijk dat een persoon die voor het sluiten van de definitieve regeling wel nood heeft aan een bepaalde bijstandsvorm er na het sluiten van de definitieve regeling geen nood meer aan zou hebben. Door toe te zien op de medische expertise en de onderhandelingen garandeert het VAPH onder meer dat de bijstandsvormen waarvan de persoon voor het gebruik van de definitieve regeling gebruik maakt, ook opgenomen worden in de definitieve regeling en dat er dus in een vergoeding wordt voorzien.

Het is wel van het grootste belang dat de persoon met een handicap het VAPH vroeg genoeg in de procedure bij de zaak betreft. Enkel indien de onderhandelingen nog aan de gang zijn en de medische expertise nog niet heeft plaatsgevonden, kan het VAPH een impact hebben op de definitieve regeling.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U zult wel begrijpen dat ik het zin per zin wil ontleden. Het is te belangrijk. Elk woord en elke zin hebben in dit geheel een enorme betekenis voor de personen zelf. Ik heb nog een bijkomende vraag. U verwijst naar een infosessie van 28 september. Dat is vrij recent. Is er op die infosessie iets naar voren gekomen? Heeft de sector daarop gewezen? Is er een verduidelijking geweest? Moet de brochure worden aangepast? Was de zaak uitgeklaard na de verduidelijking door het VAPH?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, ik heb met bijzondere belangstelling naar uw antwoord geluisterd. Net zoals mevrouw Van der Borght zal ik het ook nalezen. Er zat een veelheid aan gegevens in. Er zijn een aantal zeer interessante elementen aan bod gekomen. Ik denk aan het feit het VAPH vroeg genoeg in de procedure bij de zaak te betrekken om achteraf nadelige zaken te vermijden. Merkwaardig vond ik dat u zei dat mensen die geen beroep doen op het VAPH vaak een lagere vergoeding krijgen dan mensen die dat wel doen. Waarop baseert u zich?

Een paar zinnen later zei u dat u contact had opgenomen met Assuralia om ter zake meer informatie te krijgen over die dossiers waarover het VAPH nog geen kennis heeft. Ik neem aan dat u bedoelt dat het VAPH die mensen dan zelf benadert. Is Assuralia dan altijd zo accuraat op de hoogte van al die verschillende dossiers? Ik voer zelf toch ook geregeld procedures waarbij een of andere verzekeringsmaatschappij betrokken is. Voor een maatschappij waarvoor men als advocaat optreedt, voor een overkoepelend orgaan zoals Assuralia, is het toch niet altijd evident om op hoogte te zijn van de concrete inhoud van al die dossiers.

Ik heb ook nog een suggestie. Ik heb de brochure niet gelezen. Ik zal dat later wel eens doen. Het is zeer belangrijk het VAPH zo vlug mogelijk tijdens de procedure bij de zaak te betrekken. Het zou nuttig zijn contact op te nemen met de Orde van Vlaamse Balies. Dat kost niets. Met één mail zouden alle advocaten in Vlaanderen van deze problematiek op de hoogte gebracht kunnen worden, zodat ze daar in de toekomst ook aandacht aan besteden. Heel veel advocaten zijn er nu helemaal niet van op de hoogte. Deze suggestie kost geen halve euro. Achteraf kan men wel veel problemen vermijden.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik herhaal dat u meer ervaring hebt met de problematiek van de sector. Wat ik ondertussen geleerd heb, is dat subrogatieproblemen altijd zeer complex zijn. Als advocaat kunt u dat zeker onderschrijven. Ik denk aan de mutualiteiten, die subrogeren in rechte, verzekeraars van arbeidsongevallen en allerlei gevallen die subrogatie met zich meebrengen, de vraag naar de tegenstelbaarheid van de dadingen die werden afgesloten enzovoort. Dat is een complexe zaak. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het VAPH nog maar in een eerste fase zit om dat op een systematische en gestructureerde manier te ontwikkelen. Wanneer is er sprake van subrogatie? Wanneer moet er gesubrogeerd worden? Wanneer moet het VAPH zijn rechten uitputten doordat men geconfronteerd wordt met een situatie waarbij er sprake is van letterlijke subrogatie?

In feite zit het zo dat van zodra de betrokken persoon in de regeling van het VAPH valt en een beroep doet op de voorzieningen en diensten van het VAPH, het VAPH wettelijk gesubrogeerd wordt in de rechten van de betrokkene voor de uitgaven die werden gedaan. Hij kan niet verplicht worden om een beroep te doen op het VAPH. Als een derde aansprakelijk is, kan hij zelf ook een schadeloosstelling onderhandelen of van de rechtbank verkrijgen en daarmee zijn diensten inkopen of een beroep doen op diensten die hij dan met die vergoedingen betaalt. De ervaring leert dat de betrokkenen vaak niet goed inschatten wat de reële omvang is van de kosten die de handicap of het letsel met zich mee zullen brengen. Het is belangrijk dat het VAPH zo snel mogelijk optreedt om aan de betrokkene aan wiens kant de dienst staat, te zeggen wat de kosten in de toekomst zullen zijn. Uw suggestie om mensen alert te maken voor het feit dat iemand, die naar aanleiding van, bijvoorbeeld, een trauma waarvoor een derde mogelijk aansprakelijk is, door het VAPH geholpen zou kunnen worden, is goed. Het is daarbij belangrijk dat men weet dat men contact moet opnemen met het VAPH. Eens dat gedaan is, geniet men van de bijstand van het VAPH bij de afhandeling van de belangen op het vlak van de financiële regeling die men zal afsluiten.

U vraagt naar het waarom van Assuralia. Dat is een gewone manier van werken. Eerst wordt getracht een soort gedragscode af te sluiten met de koepel van de verzekeraars. Het is altijd beter eerst na te gaan of een spontane regeling mogelijk is in plaats van te zorgen voor een wettelijke inpassing. Ik ken een aantal situaties waarbij men afspraken maakt met Assuralia, en dan namens de aangesloten maatschappijen een soort protocol of gedragscode onderschrijft, waarvan men mag verwachten dat alle betrokkenen er zich aan zullen houden. Lukt dat uiteindelijk niet of wordt die gedragscode niet nagekomen, dan zal men misschien moeten zorgen voor wettelijke regels. Toch is het wijs eerst na te gaan of we met de sector niet een soort afspraak kunnen maken.

Op die sessie werden nogal wat vragen gesteld. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als er iemand terechtkomt in een gesubsidieerde infrastructuur? Al die vragen werden verzameld. Men heeft zich geëngageerd om er via een circulaire een antwoord op te geven. Als dat niet volstaat en er nog bijkomende juridische vragen zijn, dan worden uiteraard nieuwe infosessies georganiseerd. Het is wel duidelijk dat dit lange tijd geen issue was. Nu zou dat meer en meer tot de normale bedrijfsvoering van het agentschap moeten behoren. U verwijst terecht naar het regeerakkoord. U mag ervan uitgaan dat ik het VAPH zal responsabiliseren. Op dat vlak moet het komen tot een bepaalde systematiek. We mogen niet vergeten dat het vaak om vrij

aanzienlijke bedragen gaat. We hebben er alle belang bij dat we samen met de betrokkenen zorgen dat die regeling zo consistent en zo sluitend mogelijk wordt gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Gelet op het belang van de zaak zou het nuttig zijn om contact op te nemen met de Orde van Vlaamse Balies. U bent ook advocaat geweest. U weet net zo goed als ik dat niet alle advocaten de eerlijkheid aan de dag leggen om alleen die dossiers aan te nemen waarvan ze de inhoud perfect beheersen. Heel wat advocaten nemen alles aan, zelfs zonder dat ze het onderwerp goed onder de knie hebben. Om in de toekomst financiële drama's te voorkomen, is dat misschien nuttig.

Minister Jo Vandeuren: Dat is een goede suggestie. We zullen daarover contact opnemen met het VAPH. Het gaat niet alleen over de advocatuur, maar ook over de sociale diensten. Een heleboel mensen verlenen in de eerste fase bijstand aan de betrokkene. We moeten die allemaal attent maken op dat feit. We hebben er ook alle belang bij om het VAPH te responsabiliseren. We moeten recupereren wat kan worden gerecupereerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preventie van gehoorschade ten gevolge van te luide muziek op publieke evenementen

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het steeds toenemende geluidsvolume bij muziekfestivals, maar ook bij fuiven, in discotheken, bioscopen, theaters en dergelijke meer, is een van de heilige huisjes waarin blijkbaar in de loop van de jaren geen enkele minister zijn verantwoordelijkheid durfde en durft te nemen. Ook de volksvertegenwoordigers voelen schroom om hierover een standpunt in te nemen en de minister te bevragen. Men is bang om de stempel van 'oude en conservatieve zak' te krijgen. Dat kan in mijn geval gedeeltelijk waar zijn, althans wat het 'oud' en 'conservatief' betreft. Ik kan u verzekeren, mijnheer de minister, mijn vraag is enkel ingegeven door de bekommernis om de volksgezondheid.

In 1996 diende ik al een interpellatie in deze zin in. Toen was ik alleen nog maar conservatief. "Mijnheer de minister, op het einde van de jaren vijftig trad de legendarische Buddy Holly op met een gitaarversterkertje van hoogstens 50 watt en een akoestische contrabas. Zijn fans werden daar zo wild van dat ze de tent bijna afbraken. De geluidsinstallatie waarmee The Beatles in de jaren zestig hun publiek tot hysterische toestanden brachten, zou tegenwoordig zelfs niet meer voldoen in een modale parochiezaal. De PA die in augustus 1969" – the summer of love – "in Woodstock 400.000 toehoorders in vervoering bracht, zou men nog niet meer gratis willen voor een optreden van een plaatselijke garagerockgroep op de Vismarkt in Leuven. De kleinste PA, het strikte minimum waarmee men tegenwoordig uitpakt, heeft een vermogen van 10.000 watt. Het totale vermogen aan geluidsversterking waarop men dit jaar op de weide van Werchter een beroep kon doen, bedroeg 220.000 watt. Voor het hoofdpodium alleen al was er 130.000 watt beschikbaar. Daarmee kan – kon toen, in 1996 – op honderd meter een voortdurende geluidsdruk van maar liefst 138 decibel worden geproduceerd."

Dertien jaar later zal dat veel meer zijn. Ik vind het spijtig dat de heren Schuermans en Mahassine hier niet zijn. Ik had hen graag eens aan het woord gehoord hierover. Zij dragen een verpletterende verantwoordelijkheid, want organisatoren beweren dat het publiek dit eist. Maar ik vraag me af voor wie de uitgevoerde muziek nog te genieten valt. We zijn in een absurde situatie terecht gekomen. Het is bijna een must om oordopjes te dragen op

muziekevenementen. In mei van dit jaar was er zelfs een theatervoorstelling in deSingel, waar de toeschouwers oordopjes kregen om zich te beschermen tegen het lawaai. Waar zit hier het gezonde verstand? In plaats van het geluid te verlagen tot een niveau dat genietbaar is en geen lichamelijke letsels veroorzaakt, deelt men oordopjes uit, waardoor het geluidsvolume dan weer kan toenemen enzovoort. Waar zal dit eindigen?

Alle ORL-specialisten (oto-rhino-laryngologieartsen) zijn zeer eensluidend en formeel: een mens kan 75 decibel acht uur lang verdragen zonder problemen; 90 decibel mag men maar een kwartier ondergaan; als het boven de 100 decibel gaat, mag men maar heel kort worden blootgesteld aan dat geluid. Vanaf een voortdurende belasting van 90 decibel, is er kans op gehoorbeschadiging. Negentig decibel is trouwens ook de limiet die wordt gehanteerd op de werkvloer. Men moet hierbij goed weten dat decibel een logaritmische schaal is waarbij een verhoging van drie decibel een verdubbeling van de geluidsdruk betekent.

Volgens de specialisten krijgen zij heel geregeld patiënten over de vloer die last hebben van tijdelijke en zelfs blijvende gehoorbeschadiging na het bijwonen van een rockconcert. Bij piekmomenten in de hoge frequenties – tussen 6000 en 8000 hertz – van 110 decibel, treedt er namelijk een ernstige en onomkeerbare beschadiging van het binnenoor op. Dat is niet meer te verhelpen, ook niet operatief: het binnenoor is onherroepelijk stuk. Toch kunnen de talrijke festivals, fuiven en dies meer ongestoord duizenden jongeren blijven opzadelen met ernstige gehoorproblemen.

In Het Laatste Nieuws van 20 juli 2009 stond het verhaal van Dietrich Hectors, die op 29-jarige leeftijd zelfmoord pleegde vanwege ernstige gehoorbeschadigingen. “Die kwaal beheerst mijn hele leven: elk woord doet pijn.” Dietrich Hectors had een gehoortrauma opgelopen door blootstelling aan te veel lawaai. Nochtans was hij maar twee keer in zijn leven onbeschermd blootgesteld geweest aan te luide muziek. Daardoor liep hij een ernstige vorm van tinnitus en hyperacousis op, een beschadiging die onder meer bekend geworden is door het vorig jaar gepubliceerde boek ‘Oorlog in het hoofd’ van mediaman Michel Follet, die – naast heel wat andere muziekvedetten en mensen uit de amusementswereld – ook erg te lijden heeft onder beide aandoeningen. Door hyperacousis, zoals Hectors het beschrijft, heeft men zelfs pijn door zijn eigen stem. In zijn afscheidsbrief zegt Dietrich Hectors onder meer het volgende. “Waarom moet de muziek overal zo luid staan? Waarom is er zoveel lawaai in deze wereld? Waarom is luid gelijk aan goed? (...) Dit is ook een schreeuw om aandacht. Ik wil niet dat iemand hetzelfde overkomt als mij.”

Naar aanleiding van Pukkelpop verscheen in De Standaard een reportage van Peter Van Tyghem die er – met door Laperre op maat gemaakte oordoppen – met een decibelmeter een geluidsdruk heeft gemeten van 109 decibel. Dat is vergelijkbaar met het lawaai van twee straaljagers; niet twee straaljagers die even voorbijkomen, maar een lawaai dat urenlang zo luid klinkt.

Op de website van De Standaard verschenen heel wat reacties op dat artikel. Mensen schreven onder meer: “Ik heb oordoppen in om mijn laatste restje gehoor te beschermen, de rest van mijn gehoor is in de New Beattijd en diverse concertbezoeken verloren gegaan.” Over oordoppen: “Koop de goede, anders denkt u dat u beschermd bent en dat is helemaal funest.” Ook nog: “Zelf was ik gisteren op Pukkelpop en mijn oren deden gewoon pijn.”

Minister van Milieu en Cultuur Schauvliege reageerde al op het artikel in De Standaard. “Het is inderdaad een verwarde situatie met die metingen. Wanneer professor Bart Vinck zegt dat we moeten werken met realistische metingen, die de lage tonen onder de 200 hertz meetellen, volg ik hem volledig. Maar qua bevoegdheid zit dit bij mijn collega Vandeurzen. Daarom precies is het belangrijk eerst alle betrokken partijen samen te brengen. Afhangend van de uitkomst van het overleg moet dan blijken of er een charter kan opgesteld worden, of dat er een voorstel van decreet komt. Maar het gaat ook om sensibilisatie. Ik denk niet dat we deze kwestie meteen manu militari moeten beslechten.” U merkt wat ik bedoelde in mijn eerste deel.

Men heeft het voortdurend over verouderde normen. Dat vind ik echt flauwekul. Mensenoren zijn niet verouderd. Ze worden nog altijd beschadigd bij dezelfde geluidsvolumes als honderd jaar geleden. Organisatoren moeten gewoon verplicht worden om alle mogelijke maatregelen te nemen om de fysieke gezondheid van hun bezoekers te vrijwaren, punt aan de lijn.

Philippe Van den Abeele schrijft in zijn nieuwsbrief 'Nieuw Pierke' onder de titel 'Festivals kunnen dodelijk zijn': "Het tegenovergestelde is niets meer en niets minder dan het bewust toebrengen van slagen en verwondingen aan tienduizenden mensen." Hij heeft mij gisteren nog gemaïld met de vraag of de milieu-inspectie, zelfs met de zogenaamd verouderde normen, geen dossiers kan opmaken en aan het gerecht kan overmaken voor slagen en verwondingen. Sommige mensen gaan hier dus fel in op.

Mijnheer de minister, ik vraag u om de zaak niet te minimaliseren. Erkent u dat het hier om een ernstig en gevaarlijk fenomeen gaat?

Ik heb gelezen dat er binnen enkele dagen een rondetafel komt met de ministers Crevits en Schauvliege. Welk standpunt gaat u daar verdedigen?

Welke maatregelen hebt u reeds getroffen om gehoorschade door te luide muziek op publieke evenementen te voorkomen? Het gaat niet alleen om festivals maar ook theater, cinemazalen enzovoort.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik wil het belang van deze vraag om uitleg onderschrijven. Mijnheer Strackx, ik betreur wel dat u de heer Schueremans verantwoordelijk stelt voor heel dit probleem. Dat is erover. U kunt hem toch niet verantwoordelijk stellen voor alle gevolgen van alle festiviteiten die steden en gemeenten en dancings inrichten, mp3-spelers die door individuen worden gebruikt, dat is wat kort door de bocht. De heer Schueremans is vermeld, dat komt in het verslag, iemand verantwoordelijk stellen voor zoiets hoort niet.

Niettemin sluit ik me aan bij deze vraag. Ik hoop dat de heer Strackx morgen in de plenaire vergadering uitlegt aan de heer Schueremans wat hij bedoelt met zijn uitlating.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik sluit me ook aan bij deze vraag. In mei 2005 heb ik een vraag gesteld aan toenmalig minister van Cultuur, de heer Anciaux, over het probleem van geluidsoverlast op festiviteiten, festivals, in cinema's enzovoort. Hij erkende dat het een reëel probleem is in de sector. Hij heeft toen een aantal initiatieven aangekondigd, die ik hier niet zal herhalen.

Ik wil wel één citaat uit zijn antwoord aanhalen: "Een wezenlijke opdracht in deze problematiek waarbij we geen nuances kunnen plaatsen, is beter voorkomen dan genezen. Want genezen is in deze niet aan de orde. Het is dus van essentieel belang dat jongeren, maar ook alle opvoeders in hun buurt, weet hebben van de onherstelbare gevolgen van lawaai op hun gehoor en hun sociaal leven. We moeten de jeugd er inderdaad van bewust maken dat ze verstandig moet omgaan met blootstelling aan lawaai."

De voorzitter: Mevrouw Stevens, ik moet u erop wijzen dat u twee minuten hebt om een vraag te stellen. Die twee minuten zijn over tien seconden voorbij.

Mevrouw Helga Stevens: Mijn nicht heeft enkele jaren geleden een gewone caféfuif bezocht en daar heeft zij hoorproblemen gekregen. Dat is een zaak voor de milieu-inspectie. Als minister van Welzijn vraag ik u om een coördinerende rol op te nemen om die zaak aan te kaarten, samen met de minister van Leefmilieu voor de milieunormen, en de minister van Cultuur voor de sensibilisering, en samen aan hetzelfde zeel te trekken. Het wordt tijd dat er iets gebeurt in die sector. Eenmaal men gehoorschade heeft, kan men niet meer terug.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Ik kom niet tussen omdat ik oud of conservatief ben. Ik ben al vaak blootgesteld aan lawaai van concerten. De vraag naar preventie bij gehoorschade is evident. De laatste weken was er heel veel over te doen met enkele heel erge getuigenissen. De vraag zoals ze hier werd gesteld, is absoluut niet evident. De vraag gaat over preventie van gehoorschade bij publieke evenementen. Als het gaat over preventie van gehoorschade, moet het gaan over alles wat bedreigend is. Dan gaat het over alle omstandigheden van luide muziek, ook bijvoorbeeld de iPods, die evenzeer in de discussie betrokken zijn. Als het hier in Welzijn aan bod komt, dan gaat het over preventie bij gehoorschade, punt aan de lijn.

Ik betwist de manier waarop de vraag werd gesteld. Als er wordt gezegd dat er installaties worden gebruikt die gaan tot 138 decibel, dan zegt de vraagsteller daarna dat het allemaal begrensd is. Het is niet omdat je een auto hebt die 180 kilometer per uur kan rijden, dat je er ook 180 per uur mee rijdt. Het tendentieuze dat het gaat om publieke evenementen en zeker de twee voorbeelden die werden aangehaald, zijn te beperkend. Er moet wel een discussie zijn, maar dan heel grondig en met kennis van zaken over welke preventie van gehoorschade tout court.

Mijnheer de minister, bent u het ermee eens dat dit moet worden uitgebreid naar het hele palet in deze commissie? Welke moeten de begrenzingen en veiligheidsmaatregelen zijn op publieke evenementen? Bent u het ermee eens dat dit in de commissie gebeurt die de publieke evenementen reguleert? Dat lijkt me vanzelfsprekend.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Het feit dat veel mensen het woord nemen over deze vraag toont aan dat men dit belangrijk vindt. Ik hoor verschillende invalshoeken. Ik wil even een vergelijking maken over het belang hiervan.

Een paar maand geleden is iemand zijn oog kwijtgeraakt door een laserstraal op een concert. Dat gebeurde zelfs bij twee mensen, kort na elkaar. Iedereen sprak daar schande over. Men had het over het toebrengen van slagen en verwondingen. Dat is ook zo. We hebben vijf zintuigen, waaronder het gehoor. Als het over het gehoor gaat, dan blijkt men dit minder belangrijk te vinden dan het oog, zeker als blijkt dat dit probleem hier al in 1996 werd behandeld en er tot nu toe nog maar weinig tegen ondernomen is. Hoewel een oor even belangrijk is. Steeds meer ORL-specialisten melden dat steeds meer jonge mensen belangrijke hoorschade hebben.

Mijnheer de minister, ik wil een oproep doen om daar in deze legislatuur werk van te maken. Jonge mensen zijn onbesuisd en vinden dat niet zo belangrijk tot het te laat is en de gehoorschade definitief is. De jeugd sensibiliseren is één zaak, maar erin slagen is iets anders. Het is belangrijk dat er een wetgevend kader komt dat zegt dat bepaalde normen niet mogen overschreden worden. Het zou strafrechtelijk moeten beteugeld worden. En daarmee uit. Ik hoop dat deze minister dat ook zal doen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil ook enkele nuances aan deze vraag om uitleg toevoegen. Het is wat simplistisch om te spreken over sensibilisering en te zeggen dat geen enkele minister of parlementslid een verantwoordelijkheid wil nemen in deze zaak. De zaak is wat complexer dan ze wordt voorgesteld.

Er komt al een overleg met verschillende ministers, onder andere de ministers Schauvliege en Vandeurzen. De vraag is gesteld om ook de minister van Jeugd hierbij te betrekken. Als we willen sensibiliseren, is het heel belangrijk dat we de mensen die we willen bereiken, betrekken in ons verhaal. We moeten ook vaststellen dat sensibiliseren niet eenvoudig is als de norm niet duidelijk is. We kunnen wel zeggen dat we die discussie beu zijn, maar we stellen toch vast dat de Vlarem-regelgeving geldt voor ingedeelde muziekactiviteiten en het koninklijk besluit (KB) voor niet-ingedeelde muziekactiviteiten. Voor beide bestaat de

mogelijkheid om afwijkingen te maken. Bij de ingedeelde activiteiten wordt aan de gemeenten overgelaten hoe daarmee om te gaan.

In de gemeenten wordt er geacht dat er wordt gehandhaafd. Daarvoor moeten er mensen opgeleid zijn. Maar de nodige meettoestellen zijn niet altijd voorhanden in de politiezones. Het probleem is dus veel complexer, er zijn veel meer actoren bij betrokken dan één minister die wordt gevraagd om acties te ondernemen.

Mijnheer de minister, er wordt een rondetafelconferentie georganiseerd met de ministers van Jeugd en Leefmilieu, maar is er ook duidelijkheid of de federale ministers daarbij worden betrokken? Voor niet-ingedeelde muziekactiviteiten spreken we over de kaderwet, en dat is een federaal thema. Eventueel is ook de gemeentepolitie daarbij betrokken.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Met twee kinderen die fanatiek alle concerten bezoeken, ben ik een ervaringsdeskundige.

Het luisteren naar luide muziek is helaas de laatste decennia aanzienlijk toegenomen. Blootstelling aan hoge geluidsniveaus geeft zonder de minste twijfel gehoorschade. Net die hoge niveaus zijn vooral bij jongeren bijzonder geliefd, niet enkel op popconcerten en in discotheken maar ook op mp3-spelers en dergelijke.

Gehoorschade is het best gedocumenteerde en een belangrijk ongunstig effect op de volksgezondheid. Geschat wordt dat op de lange duur 15 percent van onze jongeren blijvend gehoorverlies kunnen hebben van 2 tot 3 decibel door het bijwonen van concerten en het bezoeken van discotheken en 5 percent een gehoorverlies van 10 tot 15 decibel door het gebruik van koptelefoons. De laatste twintig jaar is het aantal jongeren met gehoorproblemen verdrievoudigd. Jongeren maken op dit moment ongeveer 20 percent uit van de geluidsslachtoffers.

De geluidsproblematiek op publieksevenementen – maar zoals gezegd ben ik het eens met de opmerking dat het een bredere thematiek is – is belangrijk genoeg om met de diensten en de betrokken middenveldspelers de ontwikkeling na te gaan van een structureel beleid, in samenwerking met de collega's uit de Vlaamse Regering. Niet enkel minister Joke Schauvliege, bevoegd voor leefmilieu en cultuur, met wie ik hierover uiteraard al contact heb gehad, maar ook de collega bevoegd voor jeugd en onderwijs is betrokken partij.

Minister Schauvliege heeft het initiatief aangekondigd tot het samenroepen van een rondetafelconferentie met de bevoegde Vlaamse instanties. Daaraan zal ik uiteraard ten volle meewerken en ik heb hiertoe al opdracht gegeven aan het Agentschap Toezicht en Volksgezondheid. Blijkbaar moeten we eerst eens op tafel leggen wat er allemaal aan normerend kader bestaat, wat beschikbaar is en wie wat kan doen, om vervolgens te kijken hoe we daaruit een omvattende strategie kunnen afleiden.

Mijn voorganger sensibiliseerde al wel over gehoorschade via het Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO), vooral bij jongeren. Zo heeft LOGO Meetjesland begin dit jaar in het kader van de preventiecampagne 'Hart om horen' flyers en oordopjes uitgedeeld. In twee secundaire scholen in Eeklo kregen de leerlingen de kans om de geluidsterkte van hun mp3-speler te testen met een decibelmeter. Alle scholen konden ook een gastles boeken over dit onderwerp.

We moeten iets ondernemen op dit vlak. We zullen reageren. We spitsen het niet toe op één situatie maar maken er een bredere zaak van met alle betrokken collega's. We investeren in de rondetafelconferentie met alle actoren en zullen dan beslissen welke maatregelen het meest aangewezen zijn. Intussen heb ik een kennismakend bezoek gehad van de Vlaamse Jeugdraad. Ik heb al gezegd dat ik een advies zal vragen over hoe zij er tegenover staan. Binnenkort zullen zij van mij deze vraag ook officieel ontvangen.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mijnheer de minister, ik wil u danken voor uw antwoord. Ik had deze vraag kunnen opentrekken naar privésituaties, zoals iPods en koptelefoons. Dat speelt in de privé sfeer. Er zijn technische maatregelen mogelijk om het geluidsvolume van dergelijke dingen te begrenzen, maar je kunt moeilijk zeggen dat iemand in zijn woonkamer zijn stereo niet te hard mag zetten.

Ik heb duidelijk een vraag willen stellen over publieke evenementen. Ik vind dat de overheid daarin een verantwoordelijkheid heeft, samen met de organisatoren. Ik hoor u graag zeggen, mijnheer de minister, dat u de jeugd wilt sensibiliseren, maar u moet in de eerste plaats de organisatoren sensibiliseren. Oordopjes uitdelen vind ik de omgekeerde wereld. Degenen die de muziek produceren moeten worden gewezen op hun verantwoordelijkheid. Niet: doe maar en wij zullen wel oordopjes en nog dikkere oordopjes uitdelen. Maar het doet me plezier, mijnheer de minister, dat u de ernst van de situatie erkent. Ik ben benieuwd naar het resultaat van de rondetafel.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Ik durf niet te luid te spreken. (*Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen*)

Ik ging net hetzelfde zeggen. Het is een belangrijk debat. Het mag niet worden geridiculiseerd. Dat er sinds 1996 niets gebeurd zou zijn, is gewoon niet waar. Het is belangrijk dat er met kennis van zaken gesproken wordt.

Voor de organisatie van evenementen bestaan er al begrenzers. Maar die zijn niet overal beschikbaar. Als er een grotere problematiek van luide muziek is op kleine evenementen dan op grote, is het belangrijk dat de commissie die bevoegd is voor de reglementering en het begrenzen van dat lawaai, zich daar ook over buigt en niet enkel deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de minister, ik dank u van harte voor uw antwoord. Ik herhaal even dat u net gezegd hebt dat alle partners betrokken worden. Veel mensen organiseren een openluchtactiviteit. Het is dus belangrijk om alle actoren te betrekken. We moeten het debat op een serene manier kunnen voeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een betere ondersteuning van ongewenste en verborgen zwangerschappen

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, het aantal zwangerschappen in Vlaanderen neemt de laatste jaren gelukkig opnieuw toe. Maar helaas blijkt ook uit de cijfers dat het aantal ongewenste zwangerschappen ook stijgt, ondanks alle bestaande preventieve mogelijkheden voor meisjes en vrouwen die niet zwanger wensen te worden. Dit leidt enerzijds tot een blijvende stijging van het aantal abortussen en anderzijds tot het toenemende fenomeen van vrouwen die hun zwangerschap wensen verborgen te houden.

In Vlaanderen, zo blijkt uit cijfers die vrijgegeven zijn door de onderzoekster en coördinator van het Centrum voor Relatievorming en Zwangerschapsproblemen (cRZ), houden jaarlijks ongeveer 150 vrouwen hun zwangerschap verborgen. Meestal gaat het om jonge, ongehuwde vrouwen zonder psychische aandoening.

De vrouwen zijn een jaar of 23, ongehuwd en voelen zich geïsoleerd in hun zwangerschap. In hun hoofd hebben ze voor zichzelf een klik gemaakt dat ze niet zwanger zijn en ze hopen op

een spontane miskraam. Ze gaan zelfs bewust ongezond leven. Ze kunnen hun zwangerschap blijkbaar maandenlang verborgen houden tot op het ogenblik dat de bevalling begint, met een enorme paniecreactie als gevolg. Het zijn geheime en eenzame bevallingen in toiletten, een chirolokaal, een hotelkamer. Soms heeft dit helaas zelfs de dood van de baby tot gevolg.

Volgens specialisten is het noodzakelijk dat deze vrouwen tijdig worden opgespoord om drama's te voorkomen. Zwangerschapsontkenning verdient meer aandacht van hulpverleners en artsen. Het is dan ook noodzakelijk om aan ongewenst zwangere vrouwen de materiële, praktische en psychologische ondersteuning te bieden die ze nodig hebben om de zwangerschap te voleindigen.

Ik weet, mijnheer de minister, dat het cRZ er is. Maar er is meer nodig. U bent bevoegd voor het gezin. Deze tragische problematiek is de laatste tijd naar aanleiding van enkele in het oog springende gevallen meer in de publiciteit geweest. Volgens het cRZ moet er meer aandacht worden besteed aan deze problematiek. Wat is uw standpunt? Worden de nodige initiatieven genomen om in te gaan op de nood aan meer aandacht om een deel van de vrouwen die hun zwangerschap ontkennen tijdig op te sporen en zo drama's te voorkomen?

We kunnen ook de uitbouw overwegen van een echt netwerk van centra voor zwangerschapsbegeleiding om op meer professionele basis ondersteuning te kunnen bieden aan ongewenst zwangere vrouwen. Wat is uw standpunt hierover?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik heb vorig jaar een schriftelijke vraag gesteld over het aantal tienermoeders dat in Vlaanderen fors was toegenomen. Mijnheer de minister, bent u bereid een studie te laten uitvoeren over de profielen van die tienermoeders? Daar is zeer weinig over bekend. Vlaanderen is bevoegd voor het gezinsbeleid en voor gezondheidspreventie. Met het oog op een betere preventie van tienerzwangerschappen is het van cruciaal belang een zicht te hebben op het profiel van die tienermoeders. Zo kunnen gerichte preventieve acties worden ondernomen.

Het lijkt me ook interessant een zicht te hebben op de maatschappelijke context waarbinnen die tienermoeders leven, zowel op financieel, relationeel als sociaaleconomisch vlak. Op die manier kunnen ook in het kader van de nazorg inspanningen worden geleverd via het gezinsbeleid.

Mijnheer de minister, op mijn schriftelijke vraag heeft uw voorganger, de heer Vanackere, geantwoord dat tienermoeders kunnen rekenen op uiteenlopende vormen van gezinsondersteuning. Zo zouden er zestien plaatsen ter beschikking zijn voor residentiële opvang. Dat is echter heel weinig. Die tienermoeders kunnen, aldus het antwoord, ook terecht bij Kind en Gezin waar wordt voorzien in een specifieke begeleiding voor kwetsbare zwangere meisjes. Tienermoeders worden bij die groep gerekend. Het is me niet duidelijk in welke mate Kind en Gezin die ondersteuning biedt. Ik zou daar graag wat meer uitleg over krijgen.

Bent u bereid een studie te laten uitvoeren naar het profiel van die tienermoeders zodat we in het kader van een preventiebeleid exact weten tot wie we ons moeten richten? Wat houdt de ondersteuning van die tienermoeders door Kind en Gezin precies in?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Een vrouw die in ons land ongewenst zwanger is, is vrij beperkt in haar mogelijkheden. Ofwel breekt ze de zwangerschap vroegtijdig af, ofwel bevalt ze officieel en verschijnt haar naam op de geboorteakte. Ik heb in het regeerakkoord gelezen dat de diensten voor binnenlandse adoptie hierin een opdracht zouden krijgen. Ik ben benieuwd hoe dat vorm zal krijgen.

Ik wil ook kort verwijzen naar de mogelijkheid om discreet of anoniem te bevallen. Dat is wettelijk toegelaten, onder meer in Frankrijk. Bij een anonieme bevalling moet de moeder de identiteit niet bekend maken. Ze kan afstand doen van het kind zonder de gegevens te moeten

achterlaten. Er is ook een mogelijkheid tot discreet bevallen waarbij de afstammingsgegevens van het kind worden bijgehouden door een onafhankelijke instantie die gebonden is aan geheimhouding. Jaarlijks zouden meer dan honderd Belgische vrouwen naar Frankrijk gaan om op die manier te bevallen. Ik ben van mening dat een wettelijke regeling over discreet bevallen kan bijdragen tot het verminderen van de risico's die deze problematiek met zich meebrengt, al ben ik me ervan bewust dat dit eigenlijk een federale materie is.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Er wordt terecht gewezen op het belang van een zo vroeg mogelijke detectie van en ondersteuning bij situaties van ongewenste en/of verborgen gehouden zwangerschap. De moeilijkste preventief te benaderen groep betreft de vrouwen die nergens hulp zoeken. Dat kan wijzen op een doorgedreven ontkenning van elk lichamelijk signaal dat wijst op een zwangerschap in combinatie met een psychisch onvermogen om met deze signalen om te gaan.

De werking van het cRZ, waarnaar u verwijst, wordt al sinds 2006 ondersteund vanuit de middelen voor gezondheidszorg. Het cRZ is een Vlaams kennis- en hulpverleningscentrum op het gebied van zwangerschapsproblemen. Tijdens een van de jongste overlegmomenten met de betrokkenen zijn de verborgen zwangerschappen op de agenda geplaatst. Samen met het cRZ werd nagegaan hoe deze doelgroep beter kan worden bereikt. Aangezien de verborgen zwangerschappen hoofdzakelijk voorkomen in kansarme omgevingen, blijft de vorming van hulpverleners die in aanraking komen met deze meisjes, van groot belang. Daarom voorziet het cRZ in een vorming over de begeleiding van zwangere tieners in de bijzondere jeugdzorg. Deze vorming bekijkt de opvang en omkadering die de voorziening kan bieden door concrete suggesties en adviezen aan te reiken.

Daarnaast moedigt het cRZ voorzieningen aan om voordat er effectief een meisje zwanger is, stil te staan bij de begeleiding die kan worden geboden. Hiervoor biedt het cRZ een begeleidingskader aan dat hoofdzakelijk gericht is op een positieve ondersteuning van het meisje. Deze vorming wordt aangeboden in samenwerking met Parel, het netwerk van Leuvense welzijns- en gezondheidswerkers rond kwetsbare zwangerschap en Shelter Beo, de begeleidingsdienst voor zwangere meisjes in de bijzondere jeugdzorg.

Het tweede belangrijke initiatief dat zeer drempelverlagend werkt, is de telefonische hulplijn voor vrouwen die ongepland zwanger zijn en voor mensen uit hun omgeving. De laatste jaren bereiken steeds meer vragen die eigenlijk voor de hulplijn bedoeld zijn, het cRZ per mail. Daarom is in 2008 een verkennend onderzoek gestart naar de mogelijkheden en de financiële haalbaarheid van een hulpverlening online, aanvullend bij de bestaande telefonische hulplijn.

Specifiek in het kader van ongewenste en verborgen tienerzwangerschappen kreeg het cRZ een nieuwe opdracht. Zij moeten een routekaart ongeplande zwangerschap en een routekaart ongeplande tienerzwangerschap ontwikkelen voor het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. Deze routekaart moet de medewerkers van de CAW's (centrum voor algemeen welzijnswerk) een houvast en een aantal richtlijnen geven in de begeleiding van kwetsbare zwangerschappen, de beslissingsbegeleiding, het opzetten van zorgnetwerken en het begeleiden van het verwerkingsproces na een eventuele abortus.

Meer specifiek worden er tips gegeven over hoe een open houding aan te nemen ten aanzien van signalen met betrekking tot de kwetsbaarheid van de zwangerschap in het gezin. Wanneer de zwangere vrouw of tiener zelf de zorg voor het kind niet op zich wenst te nemen en zich verzet tegen het inlichten van de familie, kan een binnenlandse adoptiedienst gecontacteerd worden die zeer snel ter plaatse kan zijn. Deze dienst beschikt over de mogelijkheid om een opvang voor het kind te verzekeren in een tijdelijk gezin. Voor de betrokken vrouw betekent de tussenkomst van een binnenlandse adoptiedienst dat de vraag om zelf niet voor het kind te moeten zorgen, wordt gerespecteerd en gehonoreerd. Het creëert een zekere rust en geeft de mogelijkheid aan de betrokken hulpverleners om een respectvolle hulpverlening op

te starten waarin andere opties kunnen worden bekeken. Daarom werd in het regeerakkoord de taak van sensibilisering en begeleiding bij ongewenste zwangerschap en het voorkomen van mogelijke negatieve gevolgen ervan, expliciet toegewezen aan de dienst voor binnenlandse adoptie.

Zoals mevrouw Jans terecht opmerkte, is de problematiek van het discreet bevallen een federale aangelegenheid. Bij de uitbouw van het decreet voor binnenlandse adoptie zal ik zeker aandacht schenken aan de verdere uitbouw van deze hulpverlening en garanties inbouwen voor een open, gedifferentieerd aanbod van mogelijke oplossingen voor een ongewenste zwangerschap.

In plaats van nieuwe netwerken te ontwikkelen, wil ik bestaande netwerken stimuleren om afspraken te maken over deze precaire problematiek. Als voorbeeld verwijs ik naar een interessant project over tienerzwangerschap dat momenteel wordt uitgewerkt in het netwerk Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp in de regio Mechelen-Rupel. Verschillende diensten in dit netwerk bekijken samen wie welke ondersteuning kan bieden in de verschillende levensdomeinen van jonge zwangere meisjes en vrouwen. Ook het cRZ is daar nauw bij betrokken, evenals Kind en Gezin en de CLB's (Centrum voor Leerlingenbegeleiding). Ik verwacht de resultaten van dit project in de loop van volgend jaar. Afhankelijk daarvan kan het zeer zinvol zijn om deze resultaten te verbreden naar de 23 andere netwerken Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp in Vlaanderen.

Ik wil maximaal gebruik maken van de bestaande hulpverleningskanalen. Door het verderzetten van de bestaande initiatieven en het verder verspreiden van de ondersteunende boodschappen wil ik de bereikte resultaten uitbreiden. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk intermediairen die in aanraking komen met de doelgroep, op de hoogte te brengen van het fenomeen van verborgen zwangerschap

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik dank u voor uw antwoord. Ik ben benieuwd naar de resultaten van het onderzoek. Ik ben ervan overtuigd dat we in deze commissie nog de gelegenheid zullen krijgen om daarover te discussiëren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de bevordering van borstvoeding in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vorige week was het de Wereldborstvoedingsweek, georganiseerd rond het thema 'normalisatie van borstvoeding in de maatschappij'. In 2008 kreeg 65 procent van de Vlaamse baby's de eerste dagen na de geboorte uitsluitend borstvoeding, zo blijkt uit studies. Na drie maanden is dat gedaald tot 34,7 procent. Vlaanderen scoort op dit vlak veel slechter dan andere West-Europese landen, zoals Nederland, Duitsland en de Scandinavische landen. Ook het streefdoel van de Wereldgezondheidsorganisatie en UNICEF van 75 procent wordt lang niet gehaald.

Niemand twijfelt aan de voordelen van borstvoeding als de natuurlijkste en gezondste manier om kinderen gedurende de eerste maanden te voeden. Studies wijzen uit dat de keuze voor borstvoeding in vele gevallen reeds gemaakt wordt tijdens de zwangerschap. Het is dan ook belangrijk om hier te sensibiliseren. Ook het ogenblik waarop de jonge moeders het ziekenhuis verlaten, is cruciaal om de borstvoeding al dan niet verder te zetten. Daarbij is begeleiding door een verpleegkundige of een vroedkundige belangrijk. Het bevorderen van

borstvoeding in Vlaanderen moet dan ook een belangrijke beleidskeuze zijn in het kader van het preventieve gezondheidsbeleid.

Mijnheer de minister, welke inspanningen hebt u geleverd binnen uw bevoegdheid van preventief gezondheidsbeleid om borstvoeding maximaal te promoten? Welke maatregelen en sensibiliserende acties worden er door Kind en Gezin en andere initiatiefnemers ter zake genomen, zowel algemeen als specifiek naar aanleiding van de organisatie van de Wereldborstvoedingsweek?

Welke inspanningen worden er gedaan door Kind en Gezin en andere diensten om jonge moeders die in het ziekenhuis voor borstvoeding opteerden, ook na hun thuiskomst te begeleiden? Nogal vaak krijgen jonge moeders die pas bevallen zijn, in de kraamafdeling een promotiepakket van firma's voor zuigelingenvoeding, wat de promotie van borstvoeding doorkruist. Welke inspanningen worden er, uiteraard in samenspraak met de federale minister, gedaan om dit zo veel mogelijk te beperken, of zelfs te weren?

Ook op federaal niveau worden er inspanningen gedaan om borstvoeding te promoten. Zo is er het federaal Borstvoedingscomité, dat bevoegd is om aan de federale overheid adviezen uit te brengen betreffende beleidsmaatregelen inzake borstvoeding. Heeft er ter zake overleg plaatsgevonden naar aanleiding van de Wereldborstvoedingsweek en de initiatieven die daarin passen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer de voorzitter, collega's, Kind en Gezin heeft als expliciete doelstelling ouders te stimuleren tot het langer geven van borstvoeding. De samenwerking met het federale Borstvoedingscomité maakt daar deel van uit. Kind en Gezin doet dat via beleidsacties, sensibilisering en deskundigheidsbevordering.

Het gaat onder meer over de volgende acties. Uitgeven van de brochure 'Borstvoeding, de ideale start', een gratis brochure met informatie over borstvoeding, die onder meer verspreid wordt via bibliotheken, infoavonden, de website enzovoort. Opmaken en verdelen van een informatieve affiche over promotie van borstvoeding, die wordt opgehangen in de consultatiebureaus en de regiohuizen van Kind en Gezin en verdeeld in de kraamklinieken. Informeren van ouders via de site van Kind en Gezin, met een uitgebreid item over het belang van borstvoeding. Informeren over borstvoedingspauzes, andere verlofmogelijkheden, ouderschapsverlof en het afleveren van een borstvoedingsattest. Specifieke acties voor kinderopvang, om daar het afkolven door ouders of het geven van afgekolfde melk te ondersteunen. Registratie van borstvoeding. Inzetten van lactatiedeskundigen binnen Kind en Gezin. Ondersteunen van regioteamleden en consultatiebureauartsen rond borstvoeding.

Projectovereenkomst rond borstvoeding met het Expertisecentrum voor Kraamzorg de Bakermat voor een actieplan rond borstvoeding. Daar zitten onder meer in: het uitwerken van een e-learningpakket over borstvoeding, samen met Kind en Gezin, het uitreiken van een certificaat 'borstvoedingsvriendelijke organisatie', het onderhouden van de website voor professionelen, het uitgeven van een basishandboek, het exploreren van de mogelijkheden van acties in winkelketens, shoppingcentra enzovoort.

Kind en Gezin heeft ook geparticipeerd aan de Gezondheidsconferentie Voeding en Beweging. Hierin werd ook de doelstelling weerhouden om het percentage dat borstvoeding start tegen 2015 van 64 naar 74 percent te doen stijgen. We gaan dat trouwens binnenkort in deze commissie bespreken.

Naast al die initiatieven is er ook nog een sterke samenwerking met andere partners, zoals het federaal Borstvoedingscomité, wordt er gewerkt rond de Week van de Borstvoeding en is er een informatiegids met gegevens van verschillende gezondheidswerkers en -organisaties die werkzaam zijn op het terrein van de borstvoeding. Een vertegenwoordiger van Kind en Gezin is lid van het federaal Borstvoedingscomité. Er zijn de mammacafés, en de Koning

Boudewijnstichting heeft een project om de borstvoedingsgraad bij kansarme gezinnen te verhogen, onder meer samen met de inloopteams.

Ook in het kader van de Wereldborstvoedingsweek werd door Kind en Gezin een aantal specifieke acties opgezet, zoals de borstvoedingslintjes, verdeeld aan mama's die borstvoeding geven, het ophangen van affiches van de Wereldborstvoedingsweek in de consultatiebureaus, de prenatale steunpunten enzovoort, het actualiseren van de brochure over borstvoeding van Kind en Gezin. Kind en Gezin verspreidde ook een persbericht. Dit jaar gebeurde dat in overleg met andere organisaties, als signaal, om elk vanuit zijn expertise borstvoeding te promoten.

De volgende organisaties werkten mee: de Unie van Vlaamse Vroedvrouwen, de Vlaamse Organisatie van Vroedvrouwen, Domus Medica, de Vlaamse Vereniging voor Kindergeneeskunde en het Expertisecentrum voor Kraamzorg De Bakermat.

Er zijn ook een aantal acties om borstvoeding te promoten na de thuiskomst. Tijdens de zwangerschap geeft Kind en Gezin informatie over borstvoeding aan aanstaande ouders. Dat gebeurt via de infoavonden Kind op Komst, die samen met de kraamklinieken georganiseerd worden, via de verdeling van de brochure over borstvoeding in het zwangerschapspakket, via de website enzovoort.

Daarnaast is er de begeleiding van jonge moeders in het geven van borstvoeding via de eigen dienstverlening van Kind en Gezin: het kraambezoek, de huisbezoeken, de consulten op het consultatiebureau voor het jonge kind en de Kind en Gezin-lijn. Wanneer de moeder borstvoeding geeft, zullen de regioteamleden zo snel mogelijk na thuiskomst uit de kraamkliniek op huisbezoek gaan.

Wat de promotiepakketten betreft, leggen we in Vlaanderen de nadruk op onze eigen bevoegdheid, namelijk de promotie van de borstvoeding. Er worden op dit moment op Vlaams niveau geen initiatieven ondernomen om dat soort promotieacties te weren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het beleid ten aanzien van personen met een handicap

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Vlaamse regeerakkoord besteedt heel wat aandacht aan het beleid betreffende personen met een handicap. En dat is zeer terecht. Wat betreft de specifieke ondersteuning van personen met een handicap stelt het regeerakkoord onder meer: "De processen van zorgvernieuwing moeten leiden tot een strategisch plan voor de vernieuwing in de zorg. De organisatie en de financiering van de gehandicaptenzorg wordt afgestemd op de hedendaagse visie op personen met een handicap en hun plaats in de samenleving. De ondersteuning wordt vraaggestuurd georganiseerd."

De sector van personen met een handicap is in volle hervorming. Er zijn tijdens de vorige legislatuur heel wat stappen gezet naar een meer vraaggestuurde ondersteuning voor personen met een handicap: het zorgregieproces, de eerste stappen in het zorggradatieproces, het experiment rond het persoonsgebonden budget, de uitbreiding van het aantal persoonlijkeassistentiebudgetten enzovoort. Dat zijn maar enkele voorbeelden van veranderingen die op de rails zijn gezet.

De voorlaatste commissievergadering van de vorige legislatuur was integraal gewijd aan een druk bijgewoonde hoorzitting over de richting die het beleid inzake personen met een

handicap dient uit te gaan in de toekomst. Het aanknopingspunt voor die hoorzitting was de Meerjarenanalyse die het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap (VAPH) had opgemaakt en waarin verschillende scenario's en de bijbehorende budgetten werden voorgesteld en besproken. Tot besluit van die hoorzitting werd ook een resolutie goedgekeurd door de plenaire vergadering.

Mijnheer de minister, gelet op het maatschappelijke belang van dit beleidsdomein, de zeer terechte interesse die hiervoor bestaat en de omvang van de bijbehorende budgetten, zou ik u willen vragen wat de huidige stand van zaken is betreffende de processen van zorgvernieuwing die in de vorige legislatuur zijn ingezet. Kunt u enige toelichting geven bij de passage uit het regeerakkoord die ik daarnet heb voorgelezen? Op welke manier zal dat strategisch plan verder bouwen op de meerjarenanalyse waarrond we de hoorzitting hebben georganiseerd? Wat is uw timing met betrekking tot het masterplan? Met welke belemmeringen verwacht u te zullen worden geconfronteerd bij de opmaak van het nieuwe plan?

Aansluitend zou ik u nog willen vragen of u een meer structurele bespreking van dit beleidsdomein in deze commissie mogelijk acht, bijvoorbeeld naar aanleiding van het verschijnen van de halfjaarlijkse cijfers van de Centrale Registratie Zorgvragen (CRZ). Uit de vorige legislatuur weten we immers dat het thema hier af en toe heel uitgebreid werd besproken, naar aanleiding van een vraag om uitleg. Het lijkt mij het parlementaire debat ten goede te komen als we een meer gestructureerde manier kunnen vinden om op vaste tijdstippen over dit belangrijke beleidsdomein van gedachten te wisselen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit is een onderwerp dat mij ten zeerste interesseert. Ik uit ook mijn bezorgdheid, want we moeten ons ervoor hoeden om mensen valse hoop te geven: niets is meer vervelend dan valse hoop. Ik heb deze stelling al meerdere keren ingenomen in deze commissie, want telkens weer beloven aan mensen dat er een oplossing komt voor hun zorgvraag op een moment dat daar niet voldoende middelen voor ter beschikking staan, heeft in het verleden al tot heel wat zure reacties geleid. We hebben daarbij altijd al gezegd dat meer middelen één zaak zijn en dat meer middelen alleen, wellicht niet zullen volstaan om de zorgnoden adequaat in te vullen. Er moet worden ingezet op vernieuwing, opdat we de middelen zo adequaat mogelijk kunnen inzetten.

Mevrouw Jans heeft hierover een vraag ingediend, waarvan ik de grote lijnen kan delen, maar ik vroeg me af of dit een voorafname was van de bespreking van de beleidsnota, waar ik uiteraard met veel interesse naar uitkijk.

Ik heb één concrete bijvraag. Als we het hebben over processen van zorgvernieuwing, dan is, niet zozeer in omvang, maar wel in de stap die men heeft gezet, het experiment met het persoonsgebonden budget (PGB) datgene waarover de voorbije jaren het meeste te doen is geweest. We hebben altijd gevraagd om er zo snel mogelijk een evaluatie van te kunnen krijgen teneinde daar waar nodig bij te sturen en de veralgemening te kunnen doorvoeren. Dit experiment heeft ongeveer vijf jaar in beslag genomen om reëel te kunnen starten, want het stond in het regeerakkoord van de vorige legislatuur en het werd pas helemaal op het einde ingevoerd. Ik hoop dat we nu niet opnieuw een volledige legislatuur nodig zullen hebben om de conclusies te trekken. Mijn vraag is eigenlijk eenvoudig: wanneer evalueren we het PGB-experiment zoals het vandaag voor een tweehonderdtal mensen bestaat?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil me volledig aansluiten bij de vraag van de heer Van Malderen. Mijn vraag gaat ook over de evaluatie van het PGB-experiment, met de bedoeling om te kunnen omschakelen tot een structurele verankering ervan. Natuurlijk is het nu nog steeds een experiment.

Ik ondersteun ook de vraag van mevrouw Jans naar een meer structurele bespreking van de problematiek hier in deze commissie. Het zou een goed idee zijn om dit op regelmatige basis op de agenda te laten plaatsen. Ik ben het daar dus volledig mee eens, maar ik wil ook graag een follow-up van de discussie die hier werd gevoerd in de vorige legislatuur. Ik wil daar aandacht voor vragen en meer bepaald voor de resoluties die we hebben aangenomen. Volgens mij is die discussie nog lang niet afgerond.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is dus wanneer dit debat opnieuw op de agenda kan worden geplaatst. Het gaat echt om een fundamentele discussie en als parlementsleden hebben we de plicht om de lijnen mee uit te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, ik wens me aan te sluiten bij de vraag van de heer Van Malderen en bij het voorstel van mevrouw Jans, maar ook ik vind het een beetje een spijtig moment om deze vraag te stellen. De heer Van Malderen merkte al op dat dit misschien een voorafname is van de begrotingsbespreking. Het debat zal op dat moment opnieuw aan de orde zijn. Ik sluit me aan omdat ik niet de indruk wil wekken dat we dit niet belangrijk vinden. Het klopt dat het iets is dat ons in de vorige legislatuur vijf jaar lang enorm heeft beziggehouden. Ook ik ben benieuwd naar de stand van zaken in het experiment.

Ik kijk met veel belangstelling uit naar het debat naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota en de begroting, maar ik wil u toch al meegeven dat de prioriteit voor ons zal liggen bij het wegwerken van de wachtlijsten, eerder dan bij het praten over nieuwe initiatieven. Ik heb het nu over de zaken die in de regeerverklaring werden gelanceerd zoals een Vlaamse hospitalisatieverzekering en zo meer. Vooraleer we starten met dergelijke nieuwe zaken, is het belangrijker om eerst een oplossing te vinden voor de bestaande wachtlijsten: bijzondere jeugdzorg, personen met een handicap, ouderen. Uiteraard komt dit allemaal opnieuw aan bod bij de bespreking van de beleidsnota en de begroting.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de vraag en ik ben het er niet mee eens dat het zou gaan om een voorafname van de bespreking van de beleidsnota, want ik ben zo vrij, mijnheer Van Malderen en mevrouw Van der Borgh, om eens eventjes te verwijzen naar een van de laatste daden van ons vorig Vlaams Parlement: de resolutie van collega Luc Martens. Daarin staat: “(...) op basis van een meerjarenanalyse van het VAPH een masterplan 2010-2015 op te stellen en te concretiseren in een gedragen actiegericht meerjarenplan dat ter bespreking wordt voorgelegd aan het Vlaams Parlement, met de vaste wil er met ingang van 1 januari 2010 uitvoering aan te geven.”

Ik hoop, mijnheer de minister, dat dit zo goed als rond is, want we zijn nu begin oktober en als we moeten wachten op de bespreking van de beleidsnota en de begroting, is het al kerstrees en dan vrees ik voor het masterplan 2010-2015 waarvan iedereen hier aan deze tafel, alle fracties, perfect op de hoogte zijn van de ernst en de ingewikkeldheid van de problematiek. Ook toenmalig minister Heeren heeft dit trouwens onderschreven. Ik heb hiervoor nog gewaarschuwd in de plenaire zitting naar aanleiding van de bespreking hiervan. Wij hebben ons geëngageerd, unaniem, om het masterplan op 1 januari 2010 in werking te laten treden.

Mijnheer de minister, ik wil u vragen dat we niet moeten wachten tot de begrotingsbesprekingen. Ik hoop dat u hier werk van aan het maken bent en dat er heel vlug uitvoering wordt gegeven aan deze resolutie.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer de voorzitter, ik geef u de stand van zaken van de processen van zorgvernieuwing die in de vorige legislatuur werden ingezet. Ze werden bij de overgang van de legislatuur van de vorige Vlaamse Regering naar deze nieuwe legislatuur gewoon gecontinueerd. Het betreft bijvoorbeeld de ontwikkeling inzake de zorgregie, het

geïntegreerd wonen en het PGB-experiment waarvan de timing en de evaluatie al zijn afgesproken, dat wil zeggen dat het experiment loopt tot einde 2010. Andere processen zoals de zorggradatie en de evaluatie van het persoonlijkeassistentiebudget waren en blijven gepland om verder uitvoering te krijgen in het kader van de realisatie van het strategisch plan zorgvernieuwing.

De Meerjarenanalyse, een achteruit- en vooruitblik op zorgbehoefte van personen met een handicap van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) was de basis voor de resolutie tot besluit van de op 24 maart 2009 in de commissie gehouden gedachtewisseling met het VAPH over de genoemde meerjarenanalyse en van de op 21 maart 2009 in de commissie gehouden hoorzitting met vertegenwoordigers van de gehandicaptensector zelf. Deze tekst werd door de voltallige vergadering aangenomen. De Meerjarenanalyse bevat een schat aan informatie, cijfers en tendensen die zeker zullen worden benut bij het uittekenen van het uitbreidingsbeleid voor het volgend jaar en voor de daaropvolgende jaren van deze legislatuur.

Het huidige regeerakkoord bevat de klemtonen zoals die in de genoemde resolutie werden opgenomen. Ik werk die klemtonen nu verder uit in een beleidsnota die weldra in het Vlaams Parlement zal worden besproken. De beleidsklemtonen zullen ook worden opgenomen in het strategische plan Zorgvernieuwing.

In de beleidsnota die nu wordt voorbereid, zult u meer kunnen lezen over de timing. Naar aanleiding van het debat over de kinderopvang heb ik al gezegd dat we het uitbreidingsbeleid de volgende jaren moeten doorzetten. Waarschijnlijk komen we in 2010 met een aanpak. Ik neem aan dat er dan ook hier een debat en overleg volgt voor de daaropvolgende periode.

De organisatie van de financiering van de gehandicaptenzorg moet zijn afgestemd op de hedendaagse visie op personen met een handicap en hun plaats in de samenleving. Dat betekent bijvoorbeeld dat de ondersteuning van personen met een handicap vraaggestuurd moet worden georganiseerd, dat zelfsturing bij de personen met een handicap centraal staat en de participatie van de persoon met een handicap in onze samenleving een heel belangrijk gegeven is. Daarover zijn we het, denk ik, wel eens. Ook het uitbreidingsbeleid in al zijn vormen voor de volgende jaren zal onverminderd worden voortgezet. De stabiliserende vernieuwingen in de ondersteuning van personen met een handicap worden daarbij maximaal opgenomen. Daartoe wordt een meerjarenuitbreidings- en vernieuwingsplan uitgewerkt, dat gekoppeld is aan een meerjarenbudget en aan het strategisch plan Zorgvernieuwing.

Ook andere zaken zijn opgenomen in het regeerakkoord. Zo dient de handicapspecifieke ondersteuning in functie te staan van de ondersteuningsnood, de zorgzwaarte en het draagvlak van de persoon met een handicap in zijn thuissituatie. Daarnaast gaat het ook om een correcte personeelsinzetbaarheid, zowel in het huidig aanbod als bij de toekomstige uitbreiding in de sector. Een andere passage gaat over de afstemming met andere sectoren in mijn bevoegdheidsdomein, de relevante beleidsdomeinen in Vlaanderen, de betrokken instanties op het federale niveau.

De operationalisering van deze krijtlijnen, waarvan ik er nu enkele heb genoemd, zal niet eenvoudig zijn. Er is immers een veelheid aan meningen over hoe dit moet gebeuren in onze samenleving. Op zich is dat uiteraard een goede zaak. De kruisbestuiving die ontstaat wanneer verschillende meningen met elkaar worden geconfronteerd, heeft soms ook een repercussie op de snelheid waarmee een en ander kan worden gerealiseerd.

Uiteraard sta ik open voor meer structurele besprekingen van dit beleidsdomein in de commissie op het ogenblik dat de beleidsnota kan worden voorgesteld en op het ogenblik dat cruciale ijkpunten worden bereikt in het toekomstige uitbreidings- en vernieuwingsbeleid. Centrale Registratie van de Zorgvragen van personen met een handicap en de problematiek van degenen die lang moeten wachten, zijn natuurlijk items die daar aan bod zullen komen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de minister, ik heb twee zeer korte opmerkingen. U zegt dat het document dat door het VAPH is opgemaakt, een veelheid aan gegevens en inzichten bevat. Naar aanleiding van de hoorzittingen werden er echter ook fundamentele kritieken op geformuleerd. Die moeten integraal deel uitmaken van de bespreking.

U zegt dat er een veelheid aan meningen is. Als men die samen legt, leveren ze niet altijd het gemakkelijkste plaatje op om die zaak op te lossen, voegt u eraan toe. Vanuit financieel oogpunt geldt dat zeker ook. Toch stellen we ook vast dat in de sector een vrij brede consensus bestaat over een aantal inzichten, zoals de noodzaak aan zorgvernieuwing, de vraag om vraaggestuurd te werken. De sector heeft dat ook met zoveel woorden in een document gezegd, waarover wij beschikken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het toekennen van een eenmalige subsidiëring voor een zorgcentrum voor ALS-patiënten

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de ALS Liga België is een patiëntenorganisatie die een sterk uitgebouwde dienstverlening heeft ontwikkeld voor ALS-patiënten. Amyotrofische Lateraal Sclerose (ALS) is een agressieve en dodelijke ziekte waarbij de motorische zenuwcellen geleidelijk wegvallen. Die zenuwcellen sturen eigenlijk de bevelen van de hersens door naar de spieren. Wanneer de spieren deze bevelen dus niet meer krijgen, leidt dat tot een totale verlamming en aftakeling van de patiënt, en dit binnen een paar jaar.

De belangrijkste activiteit van de ALS Liga vandaag is het voorzien in hulpmiddelen voor ALS-patiënten. De liga verwerft deze hulpmiddelen veelal via sponsoring en leent ze uit aan patiënten. Dat is belangrijk want naarmate de ziekte vordert, moet de patiënt steeds meer gebruik maken van dure en hoogtechnologische hulpmiddelen. De dienstverlening van de ALS Liga is dan ook vooral gegroeid vanuit de vaststelling dat de overheid te traag functioneert voor patiënten die lijden aan ALS, waardoor ze dikwijls te laat komt.

In de vorige legislatuur heb ik samen met collega's uit de toenmalige meerderheid een resolutie ingediend die een snelprocedure tot stand bracht voor mensen met een snel degeneratieve aandoening die een beroep wensten te doen op residentiële zorg en opvang. De resolutie vroeg verder ook om "ervoor te zorgen dat er in de voorzieningen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) voldoende aangepaste logeermogelijkheden en kortopvangmogelijkheden zouden zijn om personen met een snel degeneratieve aandoening gepaste, tijdige opvang te bieden".

De resolutie bleef echter grotendeels dode letter voor wat betreft die voldoende logeer- en kortopvangmogelijkheden. In een overleg met de ALS Liga in het voorjaar stelde toenmalig minister Heeren dat er opvang mogelijk is in reeds bestaande zorgcentra, maar dat is hoege-naamd niet het geval volgens de liga. De meeste van deze centra zijn echt niet uitgerust of toegankelijk voor omvangrijke rolstoelmodellen die noodzakelijk zijn voor ALS-patiënten. Daarenboven zijn de hulpverlening en de zorg ook zeer zwaar en vereisen personeel met een gepaste opleiding. De voorzieningen zijn niet bereid deze dure investeringen te doen.

De ALS Liga stelt vandaag echter meer dan ooit vast dat er bij patiënten en hun familie steeds meer nood is aan een vorm van kortverblijf. Zij zoeken een tijdelijke ontlasting van de zorg, assistentie en opvang in het thuismilieu. Vele patiënten, vooral in de laatste fase van hun aandoening, hebben ook nood aan een aangepaste woonvorm voor specifieke en aangepaste

zorg- en dienstverlening. Vandaar de wens van de ALS Liga om specifiek voor deze patiënten in een centrum voor kortverblijf en logeermogelijkheid te voorzien.

Ik wil er in deze context graag op wijzen dat het belang van kortverblijf als tijdelijk, thuisvervangend en thuiszorgondersteunend aanbod ook duidelijk werd geformuleerd als een van de belangrijkste pijlers van het nieuwe Woonzorgdecreet. Die redenering gaat volgens mij niet alleen op voor de ouderenzorg maar ook voor zorg voor personen met een handicap.

De ALS Liga ontwierp in samenwerking met de vzw's Mariasteen en Dominiek Savio uit West-Vlaanderen plannen voor een zorgcentrum in Middelkerke. Ze beschikken over de nodige bouwgrond, laat dit duidelijk wezen. Het gaat dus nog over het gebouw. Dat gebouw zou deels bestaan uit een deel met woongelegenheden voor kortverblijf, specifiek ingericht voor de opvang en de zorg voor ALS-patiënten en hun partners.

Een ontwerpdossier voor het zorgcentrum werd opgemaakt en de kostprijs van het deel van het gebouw ten laste van de ALS Liga wordt geschat op 2,5 tot 3 miljoen euro. Om subsidies van het VIPA te krijgen, diende de ALS Liga in 2008 bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap een dossier in. Dat werd toen negatief beantwoord, maar het VAPH stelde wel dat de toenmalige minister had aangekondigd dat haar opvolger opnieuw investeringssubsidies zal laten inschrijven, waarvoor de overige aanvragen opnieuw in aanmerking kunnen komen. De ALS Liga bleef niet stilzitten en zocht verder. Ze vond ondertussen een alternatieve financieringsvorm via INTERREG, een door de Europese Unie (EU) gefinancierd investeringsfonds voor gemeenschappelijke en interregionale projecten. INTERREG is bereid twee miljoen euro ter beschikking te stellen, op voorwaarde dat ook een bijdrage vanuit Vlaanderen zou worden geleverd voor een deel van de financiering. Het zou gaan om een bedrag van ongeveer één miljoen euro en dient pas in de begroting van 2011 ingeschreven te worden, omdat de effectieve realisatie dan pas zou kunnen gebeuren.

Het dossier werd door de ALS Liga al ter bespreking voorgelegd aan de vorige ministers van Welzijn Vanackere en Heeren, echter zonder een positief resultaat. Het is van het grootste belang dat een Vlaamse financiële ondersteuning wordt toegezegd vóór december, anders daalt de financiële tussenkomst van INTERREG met een aantal procenten.

De vraag moet worden gesteld of we voor deze doelgroep van personen met een handicap geen eenmalige inspanning kunnen doen. Ik wil hierbij toch wijzen op het feit dat een studie van de ALS Liga in opdracht van het VAPH heeft uitgewezen dat de liga door haar werking, en in het bijzonder door het uitlenen van de zeer dure hulpmiddelen aan ALS-patiënten, het Vlaams Agentschap jaarlijks een besparing tot 1 miljoen euro oplevert. Dit rechtvaardigt volgens mij een eenmalige inspanning vanuit de Vlaamse overheid. Het zou toch echt wel betreurenswaardig zijn dat een Vlaams project Europese steun kan genieten, terwijl Vlaanderen zelf zich er niet voor wil engageren.

Mijn vraagstelling is kort en simpel. Mijnheer de minister, bent u bereid in te gaan op de vraag van de ALS Liga om te voorzien in een eenmalige financiële inspanning waardoor zij de middelen die nodig zijn voor de financiering van een zorgcentrum via INTERREG kan bekomen? Indien u daartoe bereid bent, gaat u dan op korte termijn in overleg met de ALS Liga? Mocht u daartoe niet bereid zijn, op basis van welke redenen wordt deze financiering dan geweigerd?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik ben medeondertekenaar van de resolutie waar mevrouw Van der Borgh t naar heeft verwezen. Zij stelt nogal onomwonden dat deze resolutie dode letter blijft. Als ik me goed herinner, is er wel een besluit van de Vlaamse Regering op gevolgd waarbij mensen met een snel degeneratieve aandoening een absolute voorrang krijgen bij het toekennen van vrijkomende plaatsen. Ik kan me vergissen maar ik denk dat het ongeveer de enige categoriale uitzondering is die in ons bestek zit ingebakken. Als men dan zegt: dat blijft dode letter, dan had ik dat graag onderbouwd gezien.

Blijven er mensen met ALS op de wachtlijst staan of niet? Ik had daar graag wat cijfermateriaal over gehad. Ik snap dat u dat nu niet bij de hand hebt maar dan krijg ik dat wel eens op een ander moment. Ik verwijs naar het besluit van de Vlaamse Regering. Ik vermoed dus dat er andere oorzaken zijn dan het eventueel ontbreken van een besluit.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer Van Malderen, ik heb gezegd dat onze resolutie vroeg naar voldoende logeer- en kortopvangmogelijkheden in de voorzieningen. Het besluit is er wel, denk ik, maar de realiteit is dat de voorzieningen niet beschikken over de gepaste accommodatie en het gepaste personeel om de mensen met ALS op te vangen. Daar blijven zij op hun honger. Zij hebben nood aan specifieke kortopvangmogelijkheden. Vandaar dat ze op zoek zijn gegaan naar financieringsmogelijkheden omdat de gewone voorzieningen daar niet toe in staat zijn.

De heer Bart Van Malderen: Ik heb geen elementen om dat te betwisten. Ik vraag alleen om dit cijfermatig te onderbouwen, dat is alles.

De heer Tom Dehaene: We hebben in de vorige legislatuur met de collega's ervoor gezorgd dat een PAB in een snelprocedure kan worden toegewezen aan mensen met ALS in het bijzonder en snel degeneratieve aandoeningen in het algemeen. Dat was een zeer belangrijke beslissing. Het is een van de redenen waarom er een lagere vraag is naar residentiële plaatsen omdat die mensen bij uitstek zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving willen blijven. Dat kan met mantelzorg en PAB in het bijzonder.

De vraag die mevrouw Van der Borgh stelt, is zeer expliciet gericht op kortverblijf en vakantieverblijf. De mensen die zorgen voor ALS-patiënten, bevestigen bij uitstek dat er nood is aan kortverblijf zodat ze terug op krachten kunnen komen. Ik begrijp dus die vraag en ik steun de vraag naar een aangepaste vorm van kortverblijf. Als dat kan worden gecombineerd met verblijfplaatsen voor familieleden, dan zou dat inderdaad in een vakantieformule zijn. Dan moeten we erover durven na te denken om bijvoorbeeld met Toerisme te bekijken wat er mogelijk is. We moeten creatief nadenken over mogelijkheden om dat Europees geld naar Vlaanderen te krijgen. Voor alle duidelijkheid, dat zijn middelen waar cofinanciering aan vast hangt. Dat moet geen Vlaamse cofinanciering zijn, maar er moet wel een cofinanciering zijn.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op dinsdag 29 september 2009 heb ik de initiatiefnemers van het ALS DAN-project (dienstverlening aangepaste nursing) en het zorgvakantiehôtel in Middelkerke ontvangen. Samen met u onderschrijf ik natuurlijk het belang van het engagement van die mensen. Dat is een enorme problematiek waarmee die ouders of de betrokken families en de mantelzorgers worden geconfronteerd.

Wat de exploitatie van het centrum betreft, meen ik dat het niet gaat over een zuiver tehuis voor kortverblijf, maar dat het project veeleer past binnen wat we kunnen omschrijven als sociaal toerisme voor mensen met een snel degeneratieve aandoening. Ik moet eerlijk zeggen: dat bleek ook wel uit de discussie die we hebben gehad. Zoals u zelf aangeeft, is er ook sprake van een wat ruimer debat over de vraag of er een soort zorghotel moet komen. Dan gaat het niet alleen over de ouderenproblematiek. Op een aantal plaatsen zou dat de mantelzorgers moeten ondersteunen. Dat is zeker een punt dat die mensen kunnen maken. Voor mij past dat in een wat ruimer debat over soorten concepten.

Wat de exploitatie van het centrum betreft, werd met de ALS Liga afgesproken dat die zou worden gefinancierd via de betaling van persoonlijkeassistentiebudgetten. Dat is trouwens ook het gevolg van uw initiatieven in dit parlement. Zoals u weet, genieten personen met ALS hiervoor van een snelprocedure, en wordt kort na de aanvraag steeds een vrijwel maximaal budget toegekend. Daarnaast heeft de ALS Liga een overeenkomst met het RIZIV (Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering) kunnen afsluiten, in het kader van het zorgprogramma voor chronische patiënten. Van daaruit kan voor dit initiatief in medische en paramedische ondersteuning worden voorzien. Aangezien het dus niet de bedoeling is om dat

te betoelagen als tehuis voor kortverblijf, betekent dit dat er ook geen basis is voor het toekennen van een investeringstoelage met VIPA-middelen. Het is dus van belang om via andere kanalen te komen tot een Vlaamse cofinanciering, of tot een cofinanciering in het algemeen, om de INTERREG-middelen niet verloren te laten gaan.

Aan de hand van het gesprek dat ik met hen heb gehad, is me toch nog niet heel duidelijk geworden hoe zij die cofinanciering zelf zien te organiseren en of ze wel alles doen om te maximaliseren wat kan worden gemaximaliseerd. Daar hebben we dus ook afspraken over gemaakt. Ze zullen die oefening eens doen. Ik begrijp dat ze stellen dat zij hun initiatief willen enten op een initiatief van een beschutte werkplaats om werkgelegenheid te creëren. Dat was min of meer de constructie zoals ik dat heb begrepen. Er is tijdens dat overleg dus afgesproken dat ze zouden bekijken hoe, wat de INTERREG-middelen betreft, dat kon worden gemaximaliseerd.

In alle eerlijkheid lijkt een Vlaamse cofinanciering me echter niet realistisch voor 2009 en wellicht zelfs ook niet voor 2010. We gaan voor een besparingsoperatie, waarbij we proberen wat bestaat, goed overeind te houden, en proberen een uitbreidingsbeleid te voeren in de sector, om te beantwoorden aan zo veel mogelijk zorgnoden. Dan moeten we de zaken op een rijtje zetten. Ik heb duidelijk gemaakt dat, wat dat betreft, de budgettaire mogelijkheden niet zo groot zijn. Wel heb ik aangegeven dat ik het bespreekbaar vind en wil bekijken wat er kan worden gedaan, zeker in de daaropvolgende periode.

Dit dossier moet bovendien passen in een breed overleg over sociaal toerisme voor personen met een handicap. Dat moet worden besproken met minister Bourgeois, als minister bevoegd voor Toerisme. Ik heb ook met hen afgesproken dat ze zo snel mogelijk zouden nagaan in welke mate dat mee kan worden gedragen in het kader van het sociaal toerisme. We waren het er immers ook wel over eens dat ook die dimensie zeker moest worden geëxploreerd. Ik wil in dit overleg nagaan welke mogelijkheden minister Bourgeois ziet qua sociaal toerisme, zoals dat zich in dit zorghotel presenteert. Misschien is daar ook een element van cofinanciering voorhanden. Dat moeten we op dat ogenblik ook bekijken. Alleszins moet ook dat aspect zeker in overweging worden genomen.

Dit is een belangrijk, positief en waardevol initiatief. We stellen vast dat er met het PAB en de snelle procedure al deels is ingegaan op de resolutie. We stellen vast dat ook de regelgeving voor kortverblijf is aangepast. Dat alles is ondertussen gebeurd. We stellen ook vast dat die mensen zouden beschikken over een conventie met het RIZIV, die de exploitatie haalbaar zou maken. We stellen vast dat er een belangrijke kans tot cofinanciering is. Daartegenover moeten, zoals dat Europees meestal past, de initiatiefnemers een inbreng doen.

Wat hebben we nu met hen afgesproken? Ze zullen nagaan met minister Bourgeois in welke mate dat past in het sociaal toerisme. Ze zullen ook nagaan hoe de INTERREG-financiering kan worden geoptimaliseerd. We hebben afgesproken dat we elkaar zullen terugzien om te bekijken in welke mate er vooruitgang kan worden geboekt in het project. Ik weet niet of daarvoor al een datum is afgesproken.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de minister, sta me toe te zeggen dat ik toch wat ontgoocheld ben met het antwoord, omdat die mensen nu van het kastje naar de muur zullen worden gestuurd. Nu zegt men hun dat ze eens moeten gaan aankloppen bij minister Bourgeois, in het kader van het sociaal toerisme. Ik heb hier foto's bij waarop te zien is in welke omstandigheden die mensen thuis verblijven. Het spijt me zeer, maar dat heeft echt niets te maken met toerisme. Ik wil die foto's gerust laten rondgaan. Ik denk dat alle leden daarover konden beschikken, want ik denk dat destijds alle partijen zijn aangeschreven. Die mensen verdienen ondersteuning.

Ik heb het al gezegd: het is de verdienste van de ALS Liga. Wat die organisatie doet voor honderden patiënten is indrukwekkend. Dergelijke inspanningen zijn tot nu toe enkel en

alleen geleverd dankzij louter private steun en vrijwilligerswerk. Dat is een ongewone en ongeziene prestatie, maar ook een duidelijk voorbeeld van hoe het in de praktijk anders en beter kan dan via het VAPH en de wachtlijsten. Ik wijs nogmaals uitdrukkelijk op de enorme kostenbesparing die dit heeft opgeleverd voor het VAPH.

Sta me toe ook even te verwijzen naar precedentes wat eenmalige financiering betreft. Ik hoop dat sommige leden zich nog herinneren dat ik – en ik denk dat ik niet de enige was – bij de bespreking van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van 2008 vragen had bij de subsidie van 500.000 euro voor de verbouwing van Villa Rozenrood. Villa Rozenrood heeft als doel een toegankelijk en betaalbaar vakantieopvangcentrum te zijn voor zwaar zieke en zorgbehoevende kinderen en jongeren. Daar kan het wel, dus stel ik hier met aandrang die vraag, mijnheer de minister. Het hoeft maar te worden voorzien voor 2011.

Gelet op de budgettaire besparing die zij opleveren voor het VAPH, vraag ik met aandrang dat u uw best zou doen om die mensen ondersteuning te geven. Stuur ze alstublieft niet van het kastje naar de muur. Doe ze nu niet met hun dossier terugkeren. De heer Dehaene wees op de cofinanciering. Dat klopt, maar ik denk dat het onze plicht is, dat het de plicht is van de Vlaamse overheid om die cofinanciering te regelen voor deze mensen. Zij leveren een besparing op voor het VAPH. Ze vragen een eenmalige cofinanciering, een eenmalige steun van één miljoen euro. Als de regering in 2008 500.000 euro kon uittrekken, dan ben ik er zeker van dat, als de wil er is, u dat ook voor die mensen zult kunnen doen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik ben me er zeer goed van bewust dat ik nog vele malen in een dergelijke situatie een debat zal moeten voeren. Er is sprake van een enorm probleem en van veel engagement. Daartegenover is mijn rationele antwoord over de budgettaire mogelijkheden niet echt wat de mensen verwachten en wat u verwacht. Daar ben ik me heel goed van bewust, en het zal niet de laatste keer zijn.

Toch wil ik iets benadrukken. We hebben een conventie ondertekend waarmee we ons verbinden tot een inclusief beleid. Dat betekent dat een aantal dingen ook met ministers moeten worden besproken die op dat vlak de basisbevoegdheden hebben. We hebben het daar met die mensen over gehad, en we waren het eens: doordat dit project, dat zich inbedt in de ondersteuning van de mantelzorgers, een soort vakantie wil organiseren en een tijdelijke ontlasting aan zee van de thuissituatie, met alle mogelijkheden die dat geeft, is er zeker sprake van een dimensie in de richting van het beleidsdomein Sociaal Toerisme.

Wat Villa Rozenrood betreft, heb ik precies dezelfde reflex: willen we een inclusief beleid, dan moeten we dat aanvaarden. Ik onderschrijf het belang en de noodzaak van dat soort initiatieven voor diverse situaties waarbij mensen in de thuiszorg onder druk staan en eigenlijk een gepaste accommodatie willen om tijdelijk een vakantie te kunnen doorbrengen met de kinderen die niet gehandicapt zijn, met de familie enzovoort. Dat is de problematiek van Villa Rozenrood, maar ook bijvoorbeeld die van Home Fabiola voor personen met een handicap in Limburg. Er zijn tal van plaatsen waar dergelijke initiatieven zich aandienen. Het gaat over heel veel mensen die dat vrijwillig op de kaart willen zetten.

Uw reactie verbaast me enigszins. Aan de hand van het contact dat ik heb gehad, dacht ik dat we het er allemaal over eens waren dat het evident is dat dit gebouw niet zomaar aan de kust kan worden ingeplant zonder er ooit over te spreken met de minister bevoegd voor Sociaal Toerisme. Zo gaat dat niet. Inclusief beleid – en dat zal niet de laatste keer zijn – betekent dat alle bevoegde ministers mee verantwoordelijkheid moeten nemen voor die dimensies. Ik zal het nog anders formuleren: van zodra ik denk dat een bevoegd minister iets kan doen voor mensen die een beroep doen om onze beleidsdomeinen, dan is het mijn eerste taak hem te responsabiliseren en hem erop te wijzen dat hij dat moet doen.

Hier is de afspraak heel duidelijk: we waren het met elkaar eens. Er was helemaal geen sprake van dat we hen van het kastje naar de muur sturen. Ik had eerlijk gezegd de indruk dat ze

ook wel beseften dat het toch vreemd is daar iets te plannen zonder er nog maar over te hebben gesproken met de bevoegde minister. Ze zullen dat dus doen. Ze vonden dat helemaal niet zo problematisch. Sterker nog: wij hebben aangeboden zelf contact op te nemen met minister Bourgeois, om na te gaan hoe we dat op de kaart kunnen brengen.

Nogmaals, het idee van specifieke infrastructuur voor personen met een handicap, oncologiepatiëntjes of personen met andere zware aandoeningen, waarbij mantelzorgers die vakantieomgeving wel kunnen gebruiken, is een wat ruimere problematiek. Ik denk dat we best van meet af aan duidelijk zijn: dat heeft ook met sociaal toerisme te maken, zij het niet uitsluitend.

Ik mag geen grote uitspraken doen over cofinanciering, omdat ik het dossier niet voldoende ken. Ik kom echter uit een regio die nogal wat ervaring heeft met cofinanciering in het kader van Europese reconversieprogramma's. Toen ik dat zag, leek het me dat daar op het eerste gezicht meer uit te halen viel door dat dossier goed in elkaar te zetten. Die mensen waren het er eigenlijk mee eens dat ze moesten bekijken hoe ze dat konden optimaliseren. Met die afspraken en met ons engagement dat wij ons huiswerk zouden maken, zijn we uit elkaar gegaan, met de afspraak dat we elkaar zouden terugzien om te bekijken in welke mate we vooruitgang kunnen boeken in het dossier, dat we beide belangrijk vinden. We zullen dus mogelijke perspectieven bekijken.

De budgettaire realiteit kan ik helaas niet wijzigen. Ik zal alleen proberen te bekijken, als alles is uitgeput, als alles op tafel ligt dat er moet liggen, hoe we samen kunnen verwezenlijken wat op zich ontegensprekelijk na te streven is. U mag me echter niet kwalijk nemen dat mijn eerste reflex is te vragen of alles gebeurt wat kan gebeuren om die behartigenswaardige doelstellingen maximaal te realiseren, met de bevoegde ministers en middelen.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Uw tweede antwoord stelt me al een stuk geruster.

De heer Tom Dehaene: Dat was hetzelfde antwoord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Neen, ik heb gehoord dat de minister zelf zal trachten een aantal afspraken te maken met minister Bourgeois. Mijnheer de minister, ik heb ook duidelijk gehoord dat u daar wel alles aan wilt doen. Ik onthoud ook dat u zegt dat het niet alleen van uw domein kan komen.

Minister Jo Vandeuren: Ik beschouw dat niet als een ontlopen van mijn verantwoordelijkheid. Dat zal niet de laatste keer zijn.

Ik geef een ander voorbeeld, namelijk dat van de thuiszorg. Als we het hebben over een inclusief beleid voor personen met een handicap, dan ga ik ervan uit dat de vraag moet worden gesteld hoe zo veel mogelijk van die zorg door de reguliere kanalen kan worden aangepakt. Ik neem aan dat dit ook uw wens is, als we het hebben over inclusief beleid. Ik verschuil me daar niet achter. Ik vind gewoon dat dit in de toekomst zo zal moeten gebeuren.

Dit zal hier nog wel eens aan bod komen. In het algemeen denk ik dat niemand bij ons of bij jullie het gevoel heeft dat, als iemand een behartigenswaardig probleem aankaart, we die naar elders sturen. Dan bekijken we hoe we dat samen kunnen aankaarten. Zo bureaucratisch zijn we eerlijk gezegd toch niet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■